

वीर-पूर्ण स्मृति ग्रन्थमाला - ५३

धातुकथा

(अभिधम्मपिटकया स्वंगु सफ्)

धातुकथा

[Discourse on Elements]

अनुवादक

भिक्षु धर्मगुप्त महाश्वरि

Translated by

Bhikṣu Dharmagupta Mahasthāvira

वीर-पूर्ण स्मृति ग्रन्थमाला - ४३

धातुकथा

(अभिधम्मपिटकया स्वर्गुण सफू)

धातुबद्धा

[Discourse on Elements]

अनुवादक

भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर

Translated by

Bhikkhu Dharmagupta Mahasthavira

पिकाकः

अशोकरत्न वज्राचार्य
अनूनरत्न वज्राचार्य
वीर-पूर्ण पुस्तक संग्रहालय
गाबहाल, ललितपुर - १६, नेपाल ।

*Published by
Bir-Purna Pustak Sangrahalay
Gabahal, Lalitpur-16, Nepal.*

कम्प्युटर सेटिङ्गः

भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर
बौद्धजन विहार
सुनाकोटी, ललितपुर, नेपाल ।

मूल्यः १२०
प्रथम संस्करणः २०७६ (१,००० प्रति)
First Edition: 2019 (B.E. 2563)

© सर्वाधिकार : अनुवादकयाके

बुद्ध संवत्: २५६३
नेपाल संवत्: ११३९
विक्रम संवत्: २०७६
ईस्वी संवत्: २०१९

मुद्रकः सुभाष प्रिन्टिङ्ग प्रेस, नक्बहिल, ललितपुर, नेपाल ।
फोन नं. ०१-५५३३१९१, Email: nirajanss@gmail.com

पिका:पाखें

धातुकथा उपदेश्य् धातु जक मज्जसे स्कन्ध व आयतन लगायत स्वथी कवः याना ११४थी धर्मकथं विवेचन याना तःगु दु । दसुया नितिं ५गू स्कन्ध, १२गू आयतन, १८गू धातु ४गू सत्य, २२गू इन्द्रिय, प्रतीत्यसमुत्पाद, ४गू स्मृतिप्रस्थान, ४गू सम्यक् प्रधान, ४गू ऋद्धिपाद, ४गू ध्यान, ४गू अपरिमाण, ५गू इन्द्रिय, ५गू बल, ७गू बोध्यङ्ग, ८गू अष्टाङ्गिक मार्गया अङ्गत - स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, अधिमोक्ष व मनसिकार । उकिं थथे नं धया तःगु दु, धातुकथा विभङ्ग ग्रन्थया सरलीकृत प्रस्तुति खः, धलपौ खः ।

थुकी नं धर्मत ल्वाकः ज्याइगु, ल्वाकः मज्याइगु, मिले जूगु व मिले मज्जुगु आदिकथं विश्लेषण याना क्यना तःगु दु । थुकी जम्मा १४गू अध्याय कवः थला क्यना तःगुया निसं न्ह्यसःलिसःया शैलिं न्ह्यथना तःगु दु ।

थुगु धातुकथाया अनुवादक अभिधम्मपिटकया अनुवादय् देश विदेश्य् नां दंम्ह भन्ते धर्मगुप्त खः । थनिं भिदंन्ह्यो बुद्धवचन त्रिपिटकया भाषानुवाद पुवंकेगु जिमिगु ग्वसाकथं वसपोल भन्तेपाखें अभिधम्मपिटकया आपालं सफूत अनुवाद यायेगु अभिभार कया बिज्याथें वसपोलं इलय् पूवंका नं बिज्यागु जुल । वसपोलं पट्टानथें जागु गहन व विशाल अभिधम्मपिटक ग्रन्थया अतिरिक्त थुगु बचाधंगु ग्रन्थया नं इलय्हे अनुवाद सिधय्का जिमित लःल्हाना बिज्यागु नं तःदंमछि दयेधुंकुगु खः । भ्नीथाय् अभिधम्मपिटकया पठन पाठन व अभ्यास यायेगु संस्कृतिइ भतिचा म्हो जक खने दु । थुजागु ग्रन्थ संग्रह यायेगुलिइ पाठकपिं जागृत जुइमाःगु दु । थुकिया नितिं इलय् व्यलय् विज्ञपिनिपाखें विशेष कक्षा संचालन नं जुइमाःगु दु । थौम्हिगु अभिधम्मया तःगुमछि सफूत पिदने धुंकुगु दु । वसपोलया पुगलपञ्जति सफू पिकयागु नं भिदं दये धुंकल । अभिधम्मया अध्ययन व अभ्यास ब्यापकरूपं जुलधाःसा धर्मयात यथार्थकथं म्हसीकेत भ्नीपिं सक्षम जुइ । थ्व जिमिगु ५३गू पिथना खः ।

थुगुसी नेपाःया प्रत्येक क्षेत्र व जिल्लालगायत थीथी विदेशय् च्वंपित नं उपयोग जुइकथं आचार्य डा. अमृतानन्द महास्थविरया अमून्य ग्रन्थ बुद्धकालीन ग्रन्थत छथासं मुना बुद्धकालीन नेपाली विश्वकोशया नामं पिथनेत ताःलागु दु । थुपिं गहन एवं विशाल ग्रन्थत बुद्धधर्म अध्ययन व अभ्यास याइपिं विद्यार्थी, शिक्षक, साधककर्तालगायत सर्वसाधारणपित उपयोगी जुइगु ताया । थुपिं दुर्लभ साधन छथाय् मुंकेत थव छगू तःधंगु अवसर नं खः ।

आशा दु, पाठकवर्ग थज्यागु ग्रन्थ माला माला संग्रह याना दिल धाःसा मेमेगु ग्रन्थ पिदनेत जिमित तःधंगु हःपा दइ, थुकी छुं सन्देह मदु ।

अन्तय् भगवान् बुद्धं भूत बिया थकाः बिज्यागु धर्म गथे खः अथे म्हसीके फतधाःसा अज्ञानतावश बुद्ध व बुद्धधर्मया विरोधी जुया बुद्धज्ञानं वञ्चित जुइका दुःखया भ्रमरी लाइगुपाखें बचे जुइत सक्षम जुइ धका नं आशिका याना । अस्तु ।

पिकाकः

अशोकरत्न वज्राचार्य

अनूरत्न वज्राचार्य

भूमिका

भगवान् बुद्धया बोधिज्ञानं प्राप्तिं
लिपा, पीन्यादतक गामं गामय्, नगरं नगरय्,
देशं देशय् वसपोलं यानाः बिज्याःगु उपदेशत
पालि त्रिपिटकय् संगृहीत यानातल । थौतक
थीथी देया थथःगु लिपिं लिपिबद्ध यानातःगु
सुलभ जुयाच्चंगु दु । रोमन लिपिया पालि
त्रिपिटक विश्वय् प्रसिद्ध जुल । उगु रोमन लिपिया त्रिपिटकय्
पाठान्तरसहित दुगुलिं यानाः अनुसन्धान याइपिन्त अःपुल । थःगु लिपिं
त्रिपिटकयात रूपान्तर याये मफूगु देशं उगु रोमनलिपिया त्रिपिटकया
आधार काइगु जुयाच्चन । गुप्तलिपिया त्रिपिटक पुलांगु जूसां खोम लिपि
व कम्बोज लिपिया त्रिपिटक इतिहासया न्ह्यःने लाइ । पालि त्रिपिटक
साहित्यया धःल थुकथं दु :

सुत्तन्तपिटक :

१. दीघनिकाय
२. मज्झिमनिकाय
३. संयुत्तनिकाय
४. अङ्गुत्तरनिकाय
५. खुद्दकनिकाय (भिंच्यागू ग्रन्थ) :
१. खुद्दकपाठ २. धम्मपद ३. उदान ४. इतिवुत्तक ५. सुत्तनिपात ६. विमानवत्थु
७. पेतवत्थु ८. थेरगाथा ९. थेरीगाथा १०. जातक ११. निद्देस १२. पटिसम्भिमग्ग १३. अपदान
१४. बुद्धवंस १५. चरियापिटक १६. मिलिन्दपञ्चा १७. नेत्तिप्पकरण १८. पेटकोपदेस ।

विनयपिटक :

१. पाराजिका
२. पाचित्तिय
३. महावग्ग
४. चुल्लवग्ग
५. परिवार

अभिधम्मपिटक :

१. धम्मसङ्गणी
२. विभङ्ग
३. धातुकथा
४. पुगलपञ्जति
५. कथावत्थु
६. यमक
७. पड्डान

थुगु धातुकथा अभिधम्मपिटकया स्वंगूगु ग्रन्थ खः । थःगु स्वभावयात धारण याणा तइगु जुया 'धातु' धाइ । थ्व ग्रन्थय् झिंप्यंगू नय (विधिनियमत) दु, गुकिइ स्कन्ध, आयतन, धातु, सत्य, इन्द्रिय व प्रतीत्यसमुत्पाद आदिया वर्णन याणाः न्यागू स्कन्ध, झिंनिगू आयतन व झिंच्यागू धातुया विषयय् लिसः न्ह्यसःकथं ब्याख्या याणातःगु दु । उद्देसय् जक विधिधलः, दुधलः, विधिमुखधलः, चिंधलः व पिधलः याणा न्यागू संक्षिप्तं कनाः न्हापांगु विधि निसैं झिंप्यंगू विधि तक निर्देशकथं क्यना विस्तृतरूपं न्ह्यसः लिसःकथं वर्णन याणातःगु दु ।

थुगु धातुकथा गुकथं थुइकेगु विषययात कया छुं छगू उदाहरण प्रस्तुत याये - गथे रूपस्कन्ध (रूपया पुत्रः वा समूह) धका धायेवं २८ गू रूपतय्गु (स्थूलरूप १२ गू व सूक्ष्मरूप १६ गू) भलक वयेमाल । ह्याउँगु स्वाँयात बिचाः यायेवं थुकिइ छगू स्कन्ध (रूपस्कन्ध), झिंछगू आयतन (चक्षुरायतन, श्रोत्रायतन, घानायतन, जिब्हायतन, कायायतन, रूपायतन, शब्दायतन, गन्धायतन, रसायतन, स्पष्टव्यायतन व धर्मायतन), झिंछगू धातु (चक्षुर्धातु, श्रोत्रधातु, घानधातु, जिब्हाधातु, कायधातु, रूपधातु, शब्दधातु, गन्धधातु, रसधातु, स्पष्टव्यधातु व धर्मधातु) सम्मिलित जुयाच्चंगु दु ।

स्वयेबले ह्याउँगु स्वाँ जूसां उकी प्यंगू स्कन्ध (वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध), छगू आयतनं (मनायतनं), न्हेगू धातु (चक्षुर्विज्ञानधातु, श्रोत्रविज्ञानधातु, घानविज्ञानधातु, जिब्हाविज्ञानधातु, कायविज्ञानधातु, मनोधातु व मनोविज्ञानधातु) सम्मिलित जुइमखु । थुकथं शब्द, गन्ध, रस व स्पष्टव्यादियात नं विभाजन याणा सिइकेमाः । अथेहे

वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्धय् ग्वःगु ग्वःगु स्कन्धत, आयतनत व धातुत सम्मिलित जुयाच्चंगु दु वा मद्दु धयागु नं बांलाक बिचाः व विभाजन याना सिङ्के माल । थुकथं विस्तारं ध्यानपूर्वक विभाजन याना सिङ्केफुसा जक थव धातुकथा सुबोध जुइ ।

धातुकथालय् “ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्धसंग्रहं जूगु खः ? रूपस्कन्धं छगू स्कन्धं झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रहं जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रहं मज्जुगु खः ? प्यंगू स्कन्धं छगू आयतनं न्हेगू धातुं संग्रहं मज्जुगु खः ।” धका जक संक्षिप्तकथं न्ह्यसः लिसःकथं संकेत याना तःगु दु । ब्वमिपिसं उगु ग्वःगु ग्वःगु धाःगु लिसःया थवःगु थवःगु धाःगु छु छु खः धयागु स्पष्ट जुइमाल । अलेतिनि याकनं अनात्मभाव थुङ्केगु समर्थं दइ ।

उक्त विषयत गुबलें छथाय् मुनाच्चंगु खःसा गुबलें छथाय् मुनामच्चं । गुबलें ल्वाकःज्याःना सम्मिलित मज्जुगु दु । हानं मिले मज्जुसे मिले जुयाच्चंगु दु । गुलिं छथाय् लाना छथाय् तुं चवनाच्चंगु दु । गुलिं ल्वाकः मज्जुसे सम्मिलित मज्जुगु दु । गुलिं संयोग व वियोगगु जुयाच्चंगु दु । अथे तुं गुलिं संयुक्त जुया वियुक्त जूगु दु । वियुक्त जुया संयुक्त जुयाच्चंगु दु । संयुक्त जुया संयुक्तगु धर्म दु । विप्रयुक्त जुया विप्रयुक्तगु धर्म दु । सम्मिलित जुया संयुक्त व विप्रयुक्त जुयाच्चंगु दु । सम्प्रयुक्त जुया सम्मिलित व सम्मिलित मज्जुगु धर्म दु । संगृहीत मज्जुसे संयुक्तगु व वियुक्तगु धर्म दु । विप्रयुक्त जुया सम्मिलितगु धर्मत व सम्मिलित मज्जुगु धर्मत दु । थन फुकं धम्मसङ्गणी धातुकथाया विषय-सूचीकथं कयातःगु दु ।

पुद्गलप्रज्ञप्ति सफ् प्रकाशनं लिपा थुगु धातुकथा नं वीर-पूर्ण पुस्तक संग्रहालय परिवर्तननिपाखें प्रकाशन याना बिज्यागुलिं प्रकाशक परिवारपिन्त साधुवाद नापं मङ्गल कामना यानाच्चवना । इलय् थुगु सफ् छापे याना ब्युगुलिं प्रेश परिवारपिन्त साधुवाद नापं धन्यवाद वियाच्चवना । अस्तु ।

- अणुवादक

सुगार्ग, यल । बु. सं. २५५२ जेठ २० गते

विषय सूची

पिकाक [३]

भूमिका [५]

धातुकथा १

उद्देश (संकेत) १

१. नयमातिका (विधिधलः) १
२. अभ्यन्तरमातिका (दुधलः) १
३. नयमुखमातिका (विधिमुखधलः) २
४. लक्षणमातिका (चिंधलः) २
५. बाहिरमातिका (पिधलः) ३

१. प्रथमनय (न्हापांगु विधि) ३

१. संग्रह व अ-संग्रह पद निर्देश ३

१. स्कन्ध ३

२. आयतन ६

३. धातु ७

४. सत्य ९

५. इन्द्रिय ११

६. प्रतीत्यसमुत्पादादि १२

७. स्वंगूगु पुचःत १४

८. निगूगु पुचःत १९

३. निगूगु विधि २७

२. संगृहीतं अ-संगृहीत पद निर्देश २७

३. स्वंगूगु विधि २९

३. अ-संगृहीतं संगृहीत पद निर्देश २९

४. प्यंगूगु विधि ३२

४. संगृहीतं संगृहीत पद निर्देश ३२

५. न्यागूगु विधि ३४

५. अ-संगृहीतं अ-संगृहीत पद निर्देश ३४

१. स्वंगूगु पुचःत ३६

२. निगूगु पुचःत ३७

६. खुरगुगु विधि ४१
६. सम्प्रयोग विप्रयोग पद निर्देश ४१
१. स्कन्ध ४१
  २. आयतन ४१
  ३. धातु ४२
  ४. सत्यादि ४२
  ५. स्वरगुगु पुचःत ४५
  ६. निगुगु पुचःत ४८
७. न्हेगुगु विधि ५३
७. सम्प्रयुक्तं विप्रयुक्तं पद निर्देश ५३
८. च्यागुगु विधि ५५
८. विप्रयुक्तं सम्प्रयुक्तं पद निर्देश ५५
९. गुगुगु विधि ५६
९. सम्प्रयुक्तं सम्प्रयुक्तं पद निर्देश ५६
१०. झिगुगु विधि ६१
१०. विप्रयुक्तं विप्रयुक्तं पद निर्देश ६१
१. स्वरगुगु पुचःत ६३
  १. निगुगु पुचःत ६६
११. झिंछगुगु विधि ७०
११. संगृहीतं सम्प्रयुक्तं व विप्रयुक्तं पद निर्देश ७०
१२. झिंनिगुगु विधि ७३
१२. सम्प्रयुक्तं संगृहीतं व अ-संगृहीतं पद निर्देश ७३
१३. झिंस्वरगुगु विधि ७८
१३. अ-संगृहीतं सम्प्रयुक्तं व विप्रयुक्तं पद निर्देश ७८
१४. झिंप्यगुगु विधि ८१
१४. विप्रयुक्तं संगृहीतं व अ-संगृहीतं पद निर्देश ८१
१. स्कन्धादि ८१
  २. सत्यादि ८२
  ३. स्पर्शादि न्हेगुगु पुचःत ८४
  ४. स्वरगुगु पुचःत ८४
  ५. निगुगु पुचःत ८७
  ६. सन्दर्भ-ग्रन्थ ९२

वसपोल भगवान् अर्हत् सम्यक्सम्बुद्धयात नमस्कार ।

अभिधम्मपिटकय्

धातुकथा

उद्देस (मूखँ, संकेत)

१. नयमातिका (विधिधलः)

१. (१) संग्रह (सम्मिलन धर्म, ल्वाकःज्याःगु धर्म, मिले जूवंगु धर्म, छयाय् मुनाच्चंगु धर्म, छयाय् लानाच्चंगु धर्म) व अ-संग्रह (अ-सम्मिलन धर्म, संग्रह मज्जुगु धर्म) (२) संगृहीत (सम्मिलित धर्म) अ-संगृहीत (अ-सम्मिलित धर्म) (३) अ-संगृहीत (अ-सम्मिलित धर्म) संगृहीत (सम्मिलित धर्म) (४) संगृहीत (सम्मिलित धर्म) संगृहीत (सम्मिलित धर्म) (५) अ-संगृहीत (अ-सम्मिलित धर्म) अ-संगृहीत (अ-सम्मिलित धर्म) (६) सम्प्रयोग (संयोग धर्म) व विप्रयोग (वियोग धर्म) (७) सम्प्रयुक्तं (संयुक्तं) विप्रयुक्त (वियुक्त धर्म) (८) विप्रयुक्तं (वियुक्तं) सम्प्रयुक्त (संयुक्त धर्म) (९) सम्प्रयुक्तं (संयुक्तं) सम्प्रयुक्त (संयुक्त धर्म) (१०) विप्रयुक्तं (वियुक्तं) विप्रयुक्त (वियुक्त धर्म) (११) संगृहीतं (सम्मिलितं) सम्प्रयुक्त (संयुक्त धर्म) व विप्रयुक्त (वियुक्त धर्म) (१२) सम्प्रयुक्तं संगृहीत (सम्मिलित धर्म) व अ-संगृहीत (अ-सम्मिलित धर्म) (१३) अ-संगृहीतं सम्प्रयुक्त (संयुक्त धर्म) व विप्रयुक्त (वियुक्त धर्म) (१४) विप्रयुक्तं संगृहीत (सम्मिलित धर्म) व अ-संगृहीत (अ-सम्मिलित धर्म) ।

२. अभ्यन्तरमातिका (दुधलः)

२. (१) न्यागू स्कन्ध^१ (२) भिंनिगू आयतन^२ (३) भिंंच्यागू धातु^३ (४) प्यंगू सत्य^४

^१ रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध खः ।

^२ चक्षुरायतन, श्रोत्रायतन, घ्रानायतन, जिह्वायतन, कायायतन, रूपायतन, शब्दायतन, गन्धायतन, रसायतन, स्पृष्टव्यायतन, मनायतन व धर्मायतन खः ।

^३ चक्षुर्धातु, श्रोत्रधातु, घ्रानधातु, जिह्वाधातु, कायधातु, रूपधातु, शब्धधातु, गन्धधातु, रसधातु, स्पृष्टव्यधातु, चक्षुर्विज्ञानधातु, श्रोत्रविज्ञानधातु, घ्रानविज्ञानधातु, जिह्वाविज्ञानधातु, कायविज्ञान धातु, मनोधातु, मनोविज्ञानधातु व धर्मधातु ।

^४ दुःखसत्य, समुवयसत्य, मार्गसत्य व निरोधसत्य

(५) नीनिगू इन्द्रिय^५ (६) प्रतीत्यसमुत्पाद^६ (७) प्यंगू स्मृतिप्रस्थान^७ (८) प्यंगू सम्यक् प्रधान^८ (९) प्यंगू ऋद्धिपाद^९(१०) प्यंगू ध्यान^{१०} (११) प्यंगू अप्रमाण्य^{११} (१२) न्यागू इन्द्रिय^{१२} (१३) न्यागू बल^{१३} (१४) न्हेगू बोध्यङ्ग^{१४} (१५) आर्य अष्टांगिक मार्ग^{१५} (१६) स्पर्श, वेदना, संज्ञा, चेतना, चित्त, अधिमोक्ष व मनसिकार ।

३. नयमुखमातिका (विधिमुखधलः)

३. स्वंगुलिं संग्रह, स्वंगुलिं अ-संग्रह, प्यंगुलिं सम्प्रयोग, प्यंगुलिं विप्रयोग ।

४. लक्खणमातिका (चिंधलः)

४. सभाग (सर्व-साधारण विभाजन दुगु), विसभाग (सर्व-साधारण विभाजन मदुगु) ।

^५ चक्षुरीन्द्रिय, श्रोत्रेन्द्रिय, घ्राणेन्द्रिय, जिह्वेन्द्रिय, कायेन्द्रिय, स्त्रीन्द्रिय, पुरुषेन्द्रिय, सुखेन्द्रिय, दुःखेन्द्रिय, सौमनस्येन्द्रिय, दौर्मनस्येन्द्रिय, उपेक्षेन्द्रिय, श्रद्धेन्द्रिय, वीर्येन्द्रिय, स्मृतीन्द्रिय, समाधीन्द्रिय, प्रज्ञेन्द्रिय, जिं मस्यगयात (अनज्ञातयात) सिद्धके धयागु इन्द्रिय, सिकाःगुयात सिद्धका धयागु इन्द्रिय व स्युगयात सिद्धकेधुन धयागु इन्द्रिय ।

^६ अविद्या, संस्कार, विज्ञान, नामरूप, षडायतन, स्पर्श, वेदना, तृष्णा, उपादान, भव, जन्म व जरा मृत्यु शोक परिदेव दुःख दौर्मनस्य उपायास ।

^७ कायानुपश्यना, वेदानुपश्यना, चित्तानुपश्यना व धर्मानुपश्यना ।

^८ उत्पन्न जुइ धुंकूगु अकुशल धर्मयात मदयकेया नितिं कुतः यायेगु, उत्पन्न मज्जनिगु अकुशल धर्मयात उत्पन्न मज्जयकेया नितिं कुतः यायेगु, उत्पन्न मज्जनिगु कुशल धर्मयात उत्पन्न यायेया नितिं कुतः यायेगु व उत्पन्न जुइ धुंकूगु कुशल धर्मयात झन्नं झन्नं वृद्धि यायेया नितिं कुतः यायेगु ।

^९ छन्द-ऋद्धिपाद, वीर्य-ऋद्धिपाद, चित्त-ऋद्धिपाद व वीमश-ऋद्धिपाद ।

^{१०} कामावचर, रूपावचर, अरूपावचर व लोकोत्तर समाधि ।

^{११} मैत्री, करुणा, मुदिता व उपेक्षा ।

^{१२} श्रद्धेन्द्रिय, वीर्येन्द्रिय, स्मृतीन्द्रिय, समाधीन्द्रिय व प्रज्ञेन्द्रिय ।

^{१३} श्रद्धा-बल, वीर्य-बल, स्मृति-बल, समाधि-बल व प्रज्ञा-बल ।

^{१४} स्मृति-सम्बोध्यङ्ग, धर्मविचय-सम्बोध्यङ्ग, वीर्य-सम्बोध्यङ्ग, प्रीति-सम्बोध्यङ्ग, प्रश्रद्धि-सम्बोध्यङ्ग समाधि-सम्बोध्यङ्ग व उपेक्षा-सम्बोध्यङ्ग ।

^{१५} सम्यक्-दृष्टि, सम्यक्-सङ्कल्प, सम्यक्-वचन, सम्यक्-कर्मान्त, सम्यक्-आजीव, सम्यक्-व्यायाम, सम्यक्-स्मृति व सम्यक्-समाधि ।

५. बाहिरमातिका (पिधलः)

५. धम्मसङ्गणी फुकं (२२ गू त्रिक व १०० गू दुक) धातुकथाया मातिका (धलः)

खः ।

(आध्यात्मिक मातृका १०५ गू, बाहिरीक मातृका: त्रिकतः २२ X ३ = ६६ । दुक्तः १०० X २ = २०० = २६६ । जम्मा: १०५ + २६६ = ३७१ धर्मत, न्हापांगु विधिइ क्यनातगु दु ।)

१. न्हापांगु विधि (प्रथम नय)

१. संग्रह व अ-संग्रह पद निर्देश

१. स्कन्ध

६. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध (स्थूलरूप १२ गू व सूक्ष्मरूप १६ गू) संग्रह जूगु (छथाय् मुनाच्चंग, छथाय् लानाच्चंग) खः ? रूपस्कन्ध छगू स्कन्धं (रूपस्कन्ध), झिंछगू आयतनं (चक्षुरायतन, श्रोत्रायतन, घानायतन, जिह्वायतन, कायायतन, रूपायतन, शब्दायतन, गन्धायतन, रसायतन, स्पष्टव्यायतन व धर्मायतन), झिंछगू धातुं (चक्षुधातु, श्रोत्रधातु, घानधातु, जिह्वाधातु, कायधातु, रूपधातु, शब्दधातु, गन्धधातु, रसधातु, स्पष्टव्यधातु व धर्मधातु) संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? (रूपस्कन्ध) प्यंगू स्कन्धं (वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्धं), छगू आयतनं (मनायतनं), न्हेगू धातुं (चक्षुर्विज्ञानधातु, श्रोत्रविज्ञानधातु, घानविज्ञानधातु, जिह्वाविज्ञानधातु, कायविज्ञानधातु, मनोधातु व मनोविज्ञानधातु) संग्रह मज्जूगु खः ।

७. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं वेदनास्कन्ध संग्रह जूगु खः ? वेदनास्कन्ध छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? (वेदनास्कन्ध) प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

Dhamma.Digital

८. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संज्ञास्कन्ध संग्रह जूगु खः ? संज्ञास्कन्ध छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? (संज्ञास्कन्ध) प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

९. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संस्कारस्कन्ध संग्रह जूगु खः ? संस्कारस्कन्ध छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? (संस्कारस्कन्ध) प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

१०. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं विज्ञानस्कन्ध संग्रह जूगु खः ? विज्ञानस्कन्ध छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह

मजूगु खः ? (विज्ञानस्कन्ध) प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

(छगू मूलगु स्कन्धया पुचःत क्वचाल ।)

११. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध व वेदनास्कन्ध संग्रह मजूगु खः ? रूपस्कन्ध व वेदनास्कन्ध निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मजूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१२. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध व संज्ञास्कन्ध संग्रह मजूगु खः ? रूपस्कन्ध व संज्ञास्कन्ध निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मजूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१३. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध व संस्कारस्कन्ध संग्रह मजूगु खः ? रूपस्कन्ध व संस्कारस्कन्ध निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मजूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१४. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध संग्रह मजूगु खः ? रूपस्कन्ध व विज्ञानास्कन्ध निगू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? स्वंगू स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

(निगू मूलगु स्कन्धया पुचःत क्वचाल ।)

१५. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध व संज्ञास्कन्ध संग्रह मजूगु खः ? रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध व संज्ञास्कन्ध स्वंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मजूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? निगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१६. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध व संस्कारस्कन्ध संग्रह जूगु खः ? रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध व संज्ञास्कन्ध स्वंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? निगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१७. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध संग्रह जूगु खः ? रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध स्वंगू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? निगू स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

(स्वंगू मूलगु स्कन्धया पुचःत क्वचाल ।)

१८. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व संस्कारस्कन्ध संग्रह जूगु खः ? रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व संस्कारस्कन्ध प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१९. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध संग्रह जूगु खः ? रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध प्यंगू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

(प्यंगू मूलगु स्कन्धया पुचःत क्वचाल ।)

२०. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध संग्रह जूगु खः ? रूपस्कन्ध, वेदनास्कन्ध, संज्ञास्कन्ध, संस्कारस्कन्ध व विज्ञानस्कन्ध न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

२१. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं पञ्चस्कन्ध संग्रह जूगु खः ? पञ्चस्कन्ध न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले)

ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जू खः ।

(न्यागू मूलगु स्कन्धया पुचःत क्वचाल ।)

२. आयतन

२२. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं चक्षुआयतन संग्रह जूगु खः ? चक्षुरायतन छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२३. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं श्रोत्रायतन ... घानायतन ... जिह्वायतन ... कायायतन ... रूपायतन ... शब्दायतन ... गन्धायतन ... रसायतन ... स्पष्टव्यायतन संग्रह जूगु खः ? श्रोत्रायतन ... घानायतन ... जिह्वायतन ... कायायतन ... रूपायतन ... शब्दायतन ... गन्धायतन ... रसायतन ... स्पष्टव्यायतन छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२४. मनायतन छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२५. धर्मायतन असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? छगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

(छगू मूलगु आयतनया पुचःत क्वचाल ।)

२६. चक्षुरायतन व श्रोत्रायतन निगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२७. चक्षुरायतन व घानायतन ... चक्षुरायतन व जिह्वायतन ... चक्षुरायतन व कायायतन ... चक्षुरायतन व रूपायतन ... चक्षुरायतन व शब्दायतन ... चक्षुरायतन व गन्धायतन ... चक्षुरायतन व रसायतन ... चक्षुरायतन व स्पष्टव्यायतन छगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

२८. चक्षुरायतन व मनायतन निगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

२९. चक्षुरायतन व धर्मायतन असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

(निगू मूलगु आयतनया पुचःत क्वचाल ।)

३०. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं द्वादशायतन संग्रह जगू खः ? द्वादशायतन असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

(झिनिगू आयतनया पुचःत क्वचाल ।)

३. धातु

३१. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं चक्षुर्धातु संग्रह जगू खः ? चक्षुर्धातु छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

२३. श्रोत्रधातु ... घानधातु ... जिह्वाधातु ... कायधातु ... रूपधातु ... शब्दधातु ... गन्धधातु ... रसधातु ... स्पष्टव्यधातु ... चक्षुर्विज्ञानधातु ... श्रोत्रविज्ञानधातु ... घानविज्ञानधातु ... जिह्वाविज्ञानधातु ... कायविज्ञानधातु ... मनोधातु ... मनोविज्ञानधातु छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले)

ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

३३. धर्मधातु असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह मज्जू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? छगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

(छगू मूलगु धातुया पुचःत क्वचाल ।)

३४. चक्षुर्धातु व श्रोत्रधातु छगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह मज्जू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

३५. चक्षुर्धातु व घानधातु ... चक्षुर्धातु व जिह्वाधातु ... चक्षुर्धातु व कायधातु ... चक्षुर्धातु व रूपधातु ... चक्षुर्धातु व शब्दधातु ... चक्षुर्धातु व गन्धधातु ... चक्षुर्धातु व रसधातु ... चक्षुर्धातु व स्पष्टव्यधातु छगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह मज्जू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

३६. चक्षुर्धातु व चक्षुर्विज्ञानधातु निगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह मज्जू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

Dhamma.Digital

३७. चक्षुर्धातु व श्रोत्रविज्ञानधातु ... चक्षुर्धातु व घानविज्ञानधातु ... चक्षुर्धातु व जिह्वाविज्ञानधातु ... चक्षुर्धातु व कायविज्ञानधातु ... चक्षुर्धातु व मनोधातु ... चक्षुर्धातु व मनोविज्ञानधातु निगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह मज्जू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

३८. चक्षुर्धातु व धर्मधातु असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह मज्जू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

(निगू मूलगु धातुया पुचःत क्वचाल ।)

३९. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं झिञ्च्यागू धातु संग्रह जूगु खः ? झिञ्च्यागू धातु असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिञ्च्यागू धातु संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातु संग्रह मजूगु खः ।

(झिञ्च्यागू धातुया पुचःत क्वचाल ।)

४. सत्य

४०. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं दुःखसत्य संग्रह जूगु खः ? दुःखसत्य न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिञ्च्यागू धातु संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातु संग्रह मजूगु खः ।

४१. समुदयसत्य ... मार्गसत्य छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातु संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातु संग्रह मजूगु खः ।

४२. निरोधसत्य न छुं नं स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातु संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न्यागू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातु संग्रह मजूगु खः ।

(छगू मूलगु सत्यया पुचःत क्वचाल ।)

४३. दुःखसत्य व समुदयसत्य न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिञ्च्यागू धातु संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातु संग्रह मजूगु खः ।

४४. दुःखसत्य व मार्गसत्य न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिञ्च्यागू धातु संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातु संग्रह मजूगु खः ।

४५. दुःखसत्य व निरोधसत्य असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिञ्च्यागू धातु संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं

स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

(निगू मूलगु सत्यया पुचःत क्वचाल ।)

४६. दुःखसत्य, समुदयसत्य व मार्गसत्य न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४७. दुःखसत्य, समुदयसत्य व निरोधसत्य असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

(स्वंगू मूलगु सत्यया पुचःत क्वचाल ।)

४८. दुःखसत्य, समुदयसत्य, मार्गसत्य व निरोधसत्य असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४९. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं प्यंगू सत्य संग्रह जूगु खः ? प्यंगू सत्य असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

(प्यंगूगु सत्यया पुचःत क्वचाल ।)

५. इन्द्रिय

५०. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं चक्षुरीन्द्रिय संग्रह जूगु खः ? छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

५१. श्रोत्रेन्द्रिय ... घानेन्द्रिय ... जिह्वेन्द्रिय ... काय-इन्द्रिय ... स्त्रीन्द्रिय ... पुरुष-इन्द्रिय छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

५२. मनीन्द्रिय छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५२. जीवितेन्द्रिय निगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५४. सुखेन्द्रिय ... दुःखेन्द्रिय ... सौमनस्येन्द्रिय ... दौर्मनस्येन्द्रिय ... उपेक्षेन्द्रिय ... श्रद्धेन्द्रिय ... वीर्येन्द्रिय ... स्मृतीन्द्रिय ... समाधीन्द्रिय ... प्रज्ञेन्द्रिय ... जिं मस्यगुयात सिडके धयागु इन्द्रिय ... सिकाःगुयात सिडका धयागु इन्द्रिय ... स्यगुयात सिडकेधुन धयागु इन्द्रिय छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

(छगू मूलगु इन्द्रिय पुचःत क्वचाल ।)

५५. चक्षुरीन्द्रिय व श्रोत्रेन्द्रिय छगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५६. चक्षुरीन्द्रिय व घ्रानेन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व जिक्खेन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व काय-इन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व स्त्रीन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व पुरुष-इन्द्रिय छगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५७. चक्षुरीन्द्रिय व मनीन्द्रिय निगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५८. चक्षुरीन्द्रिय व जीवितेन्द्रिय निगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५९. चक्षुरीन्द्रिय व सुखेन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व दुःखेन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व सौमनस्येन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व दौर्मनस्येन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व उपेक्षेन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व श्रद्धेन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व वीर्येन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय-व स्मृतीन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व समाधीन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व प्रज्ञेन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व जिं मस्यगुयात सिद्धके धयागु इन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व सिकाःगुयात धयागु इन्द्रिय ... चक्षुरीन्द्रिय व स्यगुयात सिद्धकेधुन धयागु इन्द्रिय निगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

(निगू मूलगु इन्द्रिय पुचःत क्वचाल ।)

६०. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं नीनिगू इन्द्रिय संग्रह जगू खः ? नीनिगू इन्द्रिय प्यंगू स्कन्धं, न्हेगू आयतनं, झिस्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, न्यागू आयतनं, न्यागू धातुं संग्रह मजगू खः ।

६. प्रतीत्यसमुत्पादादि

६१. अविद्या छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

६२. अविद्याया प्रत्ययं (कारणं, ग्वहालिं) संस्कार छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

६३. संस्कारया प्रत्ययं विज्ञान छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

६४. विज्ञानया प्रत्ययं नामरूप प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

६५. नामरूपया प्रत्ययं षडायतन निगू स्कन्धं, खुगू आयतनं, झिनिगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, खुगू आयतनं, खुगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

६६. षडायतनया प्रत्ययं स्पर्श ... स्पर्शया प्रत्ययं वेदना ... वेदनाया प्रत्ययं तृष्णा ... तृष्णाया प्रत्ययं उपादान ... कर्मभव छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

६७. उत्पत्तिभव ... कामभव ... संज्ञाभव ... पञ्चबोकारभव (कामावचरभव) न्यागू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

६८. रूपभव न्यागू स्कन्धं, न्यागू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न्हेगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

६९. अरूपभव ... नैवसंज्ञानासंज्ञायतनभव ... चतुवोकारभव (प्यंगू अरूपभव) प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

७०. असंज्ञाभव ... एकवोकारभव (असंज्ञासत्त्वभव) छगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

७१. जन्म ... जरा ... मृत्यु निगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

७२. शोक ... परिदेव (विलाप) ... दुःख ... दौर्मनस्य ... उपायास ... स्मृतिप्रस्थान ... संप्रधान छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

७३. ऋद्धिपाद निगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

७४. ध्यान निगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? स्वंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंहेगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

७५. अप्रमाण ... प्रज्ञेन्द्रिय ... न्यागू बल ... न्हेगू बोध्यङ्ग ... आर्य अष्टांगिक मार्ग ... स्पर्श ... वेदना ... संज्ञा ... चेतना ... अधिमोक्ष ... मनसिकार छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंहेगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

७६. चित्त छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

७. स्वंगूगु पुचःत (त्रिक)

७७. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं कुशल धर्मत ... अकुशल धर्मत संग्रह जूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

७८. अव्याकृत धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंन्ध्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

७९. सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्मत ... दुःख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? निगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंन्यागू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

८०. अ-दुःख-अ-सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगु खः ? निगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

८१. विपाक धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

८२. विपाकधर्मधर्मत ... संक्लिष्टसंक्लेशिक धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

८३. नैवविपाक न विपाकधर्मधर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंस्वंगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

८४. उपादिन्नुपादानिय धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

८५. अनुपादिन्नुपादानिय धर्मत न्यागू स्कन्धं, न्हेगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न्यागू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

८६. अनुपादिन्नुपादानिय धर्मत ... असंक्लिष्टअसंक्लेशिक धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

८७. असंक्लिष्टसंक्लेशिक धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

८८. सवितर्कसविचार धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंन्यागू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

८८. अवितर्क-विचारमात्र धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

९०. अवितर्क-अविचार धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

९१. सुखसहगत धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? निगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिन्यागू धातुं संग्रह मजगू खः ।

९२. उपेक्षासहगत धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? निगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिछगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

९३. दर्शनं प्रहातव्य धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्मत ... आचयगामिन (मुंका तःगुकथं वनीगु) धर्मत ... अपचयगामिन (हानं जन्म जुइ स्वागुकथं वनीगु) धर्मत ... शैक्ष धर्मत ... अशैक्ष धर्मत ... महर्गत धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

९४. न दर्शनं न भावनां प्रहातव्य धर्मत ... न दर्शनं न भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्मत ... न आचयगामिन न अपचयगामिन धर्मत ... न शैक्ष न अशैक्ष धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

९५. परित्र धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

९६. अप्रमाण्य धर्मत ... प्रणीत धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

९७. परित्रारम्मण धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

९८. महर्गतारमण धर्मत ... अप्रमाणारम्मण धर्मत ... हीन धर्मत मिच्छतनियत (निश्चयनं द्वंगु) धर्मत ... सम्मत्तनियत (निश्चयनं मद्रंगु) धर्मत ... मार्गारम्मण धर्मत ... मार्ग हेतुक धर्मत ... मार्गाधिपति धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

९९. मध्यम धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजूगू खः ।

१००. अनियत (अनिश्चित) धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजूगू खः ।

१०१. उत्पन्न धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजूगू खः ।

१०२. अनुत्पन्न धर्मत न्यागू स्कन्धं, न्हेगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न्यागू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगू खः ।

१०३. उपादिन्न धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह

मज्जु खः ।

१०४. अतीत धर्मत ... अनागत धर्मत ... प्रत्युपन्न धर्मत ... आध्यात्मिक धर्मत ... आध्यात्मिक व बाहिरिक धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जु खः ।

१०४. बाहिरिक धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? न छुं नं छुं नं स्कन्धं, न छुं नं छुं नं आयतनं, न छुं नं छुं नं धातुं संग्रह मज्जु खः ।

१०६. अतीतारम्मण धर्मत ... अनागतारम्मण धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

१०७. प्रत्युपन्नारम्मण धर्मत ... आध्यात्मिकारम्मण धर्मत ... बाहिरिकारम्मण धर्मत व आध्यात्मिकबाहिरिकारम्मण धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

१०८. अनिर्दशनसप्रटिघ धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

१०९. अनिर्दशनसप्रटिघ धर्मत छगू स्कन्धं, गुंगू आयतनं, गुंगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? प्यंगू स्कन्धं, स्वंछगू आयतनं, गुंगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

११०. अनिर्दशन अप्रटिघ धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? न छुं नं स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

८. निगूगु पुचःत (द्विक)

१११. हेतु धर्मत ... हेतु व सहेतुक धर्मत ... हेतु व हेतु सम्प्रयुक्त धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

११२. न हेतु धर्मत ... अहेतुक धर्मत ... हेतुविप्रयुक्त धर्मत ... न हेतु अहेतुक धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

११३. सहेतु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त धर्मत ... सहेतुक व न हेतु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त न हेतु धर्मत ... न हेतु सहेतुक धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

११४. सप्रत्यय धर्मत ... संस्कृत धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

११५. अप्रत्यय धर्मत ... असंस्कृत धर्मत न छुं नं स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न्यागू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

११६. सनिर्दशन धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

११७. अनिर्दशन धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

११८. सप्रटिघ धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह जूगू खः ।
(अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मजगू
खः ।

११९. अप्रटिघ धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू
धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं,
झिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

१२०. रूप धर्मत छगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जूगू खः ।
(अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजगू
खः ।

१२१. अरूप धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू
धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं,
झिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

१२२. लोकिय (लौकिक) धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं
संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं,
न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

१२३. लोकोत्तर (लोकोत्तर) धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू
आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं,
झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

१२४. छुं नं विज्ञय धर्मत ... छुं नं अनविज्ञय धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू
स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू
खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

१२५. आस्रव धर्मत ... आस्रव व सास्रव धर्मत ... आस्रव व आस्रव सम्प्रयुक्त
धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू
खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

१२६. न आस्रव धर्मत ... आस्रव विप्रयुक्त धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू
स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू

खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१२७. सास्रव धर्मत ... सास्रव व न आस्रव धर्मत ... आस्रवं विप्रयुक्तगु सास्रव धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१२८. आस्रव धर्मत ... आस्रवं विप्रयुक्तगु अनास्रव धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१२९. आस्रव सम्प्रयुक्त धर्मत ... आस्रव सम्प्रयुक्त व न आस्रव धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१३०. संयोजन धर्मत ... ग्रन्थ धर्मत ... ओघ धर्मत ... योग धर्मत ... नीवरण धर्मत ... परामर्श (ज्वनेगु) धर्मत ... परामर्श व परामृष्ट (ज्वनातगु) धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१३१. न परामर्श धर्मत ... परामर्श विप्रयुक्त धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१३२. परामृष्ट धर्मत ... परामृष्ट व न परामर्श धर्मत ... परामर्श विप्रयुक्तं परामृष्ट धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१३३. अपरामृष्ट धर्मत ... परामर्श विप्रयुक्तं अपरामृष्ट धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१३४. परामर्श सम्प्रयुक्त धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह

मजूगु खः ।

१३५. सारम्मण धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१३६. अनारम्मण धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक छगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१३७. चित्त (मन) धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१३८. न चित्त धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१३९. चैतसिक धर्मत ... चित्तसम्प्रयुक्त धर्मत ... चित्तसंसृष्ट स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१४०. अचैतसिक धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक निगू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? स्वंगू स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१४१. चित्त विप्रयुक्त धर्मत ... चित्तसंसृष्ट धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक छंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१४२. चित्तज धर्मत प्यंगू स्कन्धं, खुगू आयतनं, खुगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, खुगू आयतनं, झिनिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१४३. न चित्तज धर्मत ... न चित्तसहजात धर्मत ... न चित्तपरिवर्त धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक निगू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१४४. चित्तसहजात धर्मत ... चित्तपरिवर्त धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१४५. चित्तसंसृष्टज धर्मत ... चित्तसंसृष्टजसहजात धर्मत ... चित्तसंसृष्टजपरिवर्त धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१४६. न चित्तसंसृष्टज धर्मत ... न चित्तसंसृष्टजसहजात धर्मत ... न चित्तसंसृष्टजपरिवर्त धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक निगू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१४७. आध्यात्मिक धर्मत निगू स्कन्धं, खुगू आयतनं, झिनिगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? स्वंगू स्कन्धं, खुगू आयतनं, खुगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१४८. बाहिरिक धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यगू स्कन्धं, खुगू आयतनं, खुगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? छगू स्कन्धं, खुगू आयतनं, झिनिगू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१४९. उपाद धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मज्जूगू खः ।

१५०. न उपाद धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, स्वंगू आयतनं, गुंगू धातुं संग्रह जूगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जूगू खः ? न छुं न स्कन्धं, गुंगू आयतनं,

गुग् धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१५१. उपादिन्न धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह जग्गू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? न छुं नं स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१५२. अनुपादिन्न धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, न्हेगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जग्गू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न्यागू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१५३. उपादान धर्मत ... क्लेश धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्मत ... क्लेश व संक्लिष्ट धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जग्गू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१५४. न क्लेश धर्मत ... असंक्लिष्ट धर्मत ... क्लेशविप्रयुक्त धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जग्गू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१५५. संक्लेशिक धर्मत ... संक्लेशिक न क्लेश धर्मत ... क्लेशविप्रयुक्तं संक्लेशिक धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जग्गू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१५६. असंक्लेशिक धर्मत ... क्लेशविप्रयुक्तं असंक्लेशिक धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जग्गू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१५७. संक्लिष्ट धर्मत ... क्लेशसम्प्रयुक्त धर्मत ... संक्लिष्ट व न क्लेश धर्मत ... क्लेशसम्प्रयुक्त व न क्लेश प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जग्गू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१५८. दर्शनं प्रहातव्य धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१५९. न दर्शनं दर्शनं प्रहातव्य धर्मत ... न भावनां प्रहातव्य धर्मत ... न दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्मत ... न भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१६०. सवितर्क धर्मत ... सविचार धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिन्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१६१. अवितर्क धर्मत ... अविचार धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१६२. सप्रीतिक धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१६३. अप्रीतिक धर्मत ... न प्रीतिसहगत धर्मत ... सुखसहगत धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१६४. सुखसहगत धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? निगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिन्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१६५. उपेक्षासहगत धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? निगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह

मज्जु खः ।

१६६. न उपेक्षासहगत धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंस्वंगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

१६७. कामावचर धर्मत ... परियापन्न धर्मत ... सउत्तर धर्मत न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जु खः ।

१६८. न कामावचर धर्मत ... अपरियापन्न धर्मत ... अनुत्तर धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

१६९. रूपावचर धर्मत ... अरूपावचर धर्मत ... निर्यानिक धर्मत ... नियत धर्मत ... शरण धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

१७०. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं न रूपावचर धर्मत ... न अरूपावचर धर्मत ... अनिर्यानिक धर्मत ... अनियत धर्मत ... अरण धर्मत संग्रह जूगु खः ? अरण धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मज्जु खः ।

न्हापांगु संग्रह व अ-संग्रह निर्देश क्वचाल ।

२. निगूगु विधि (द्वितीयनय)

२. संगृहीतं अ-संगृहीत पद निर्देश

१७१. चक्षुरायतनं गुगु धर्मत ... स्पर्शायतनं गुगु धर्मत ... चक्षुर्धातुं गुगु धर्मत ... स्पष्टव्यधातुं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-सम्मिलिनं संग्रह मजूगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रह मजूगु खः ? इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं च्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१७२. चक्षुर्विज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... श्रोत्रविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... घानविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... जिह्वाविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... कायविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... मनोधातुं गुगु धर्मत ... मनोविज्ञानधातुं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-सम्मिलिनं संग्रह मजूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंनिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१७३. चक्षुरीन्द्रियं गुगु धर्मत ... श्रोत्रेन्द्रियं गुगु धर्मत ... घानेन्द्रियं गुगु धर्मत ... जिह्वेन्द्रियं गुगु धर्मत ... काय-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्त्रीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पुरुष-इन्द्रियं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-सम्मिलिनं संग्रह मजूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१७४. असंज्ञाभवं गुगु धर्मत ... एकवोकारभवं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-सम्मिलिनं संग्रह मजूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, स्वंगू आयतनं, गुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१७५. परिदेवं (विलाप) गुगु धर्मत ... सनिदर्शनसप्रटिघ धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध--संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-सम्मिलिनं संग्रह मजूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

१७६. अनिदर्शनसप्रटिघ धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन--संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-सम्मिलिनं संग्रह मजूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत

प्यंगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१७७. सनिदर्शन धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

१७८. सप्रटिघधर्म गुगु धर्मत ... उपादधर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-सम्मिलिनं संग्रह मज्जू, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रह मज्जू खः ? इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

*झिगू आयतनं झिन्हेगू धातु, न्हेगू इन्द्रिय असंज्ञाभव एकवोकारभव,
परिदेव सनिदर्शनसप्रटिघ, अनिदर्शन हानं सप्रटिघ व उत्पाद खः ।*

निगू संगृहीतं अ-संगृहीत पद निर्देश क्वचाल ।

३. स्‍वंगू विधि (तृतीयनय)

३. अ-संगृहीतं संगृहीत पद निर्देश

१७९. वेदनास्कन्धं गुगु धर्मत ... संज्ञास्कन्धं गुगु धर्मत ... संस्कारस्कन्धं गुगु धर्मत ... समुदयसत्यं गुगु धर्मत ... मार्गसत्यं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रहं जूगु खः ? इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक स्‍वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रहं जूगु खः ।

१८०. निरोधसत्यं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रहं जूगु खः ।

१८१. जीवितेन्द्रियं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक निगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रहं जूगु खः ।

१८२. स्त्रीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पुरुष-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सुखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... दुःखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... सौमनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... उपेक्षेन्द्रियं गुगु धर्मत ... श्रद्धेन्द्रियं गुगु धर्मत ... वीर्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्मृतीन्द्रियं गुगु धर्मत ... समाधीन्द्रियं गुगु धर्मत ... प्रज्ञेन्द्रियं गुगु धर्मत ... जिं मस्यगुयात सिइके धयागु-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सिइकाःगुयात सिइका धयागु-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्यगुयात सिइकेधुन धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... अविद्यां गुगु धर्मत, अविद्या प्रत्यय संस्कारं गुगु धर्मत ... षडायतन प्रत्यय स्पर्शं गुगु धर्मत ... स्पर्शं प्रत्यय वेदनां गुगु धर्मत ... वेदना प्रत्यय तृष्णां गुगु धर्मत ... तृष्णा प्रत्यय उपादानं गुगु धर्मत ... कर्मभवं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक स्‍वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रहं जूगु खः ।

१८३. जातिं गुगु धर्मत ... जरां गुगु धर्मत ... मरणं गुगु धर्मत ... ध्यानं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक निगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं

संग्रह जूगु खः ।

१८४. शोकं गुगु धर्मत ... दुःखं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्यं गुगु धर्मत ... उपायास गुगु धर्मत ... स्मृतिप्रस्थानं गुगु धर्मत ... संप्रधानं गुगु धर्मत ... अप्रमाण्यं गुगु धर्मत ... न्यागू इन्द्रियं गुगु धर्मत ... न्यागू बल गुगु धर्मत ... न्हेगू बोध्यङ्ग गुगु धर्मत ... आर्य अष्टांगिक मार्गं गुगु धर्मत ... स्पर्शं गुगु धर्मत ... वेदनां गुगु धर्मत ... संज्ञां गुगु धर्मत ... चेतनां गुगु धर्मत ... अधिमोक्ष गुगु धर्मत ... मनसिकारं गुगु धर्मत ... हेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व सहेतुक धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व हेतु सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातु संग्रह जूगु खः ।

१८५. अप्रत्यय धर्म गुगु धर्मत ... असंस्कृत धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातु संग्रह जूगु खः ।

१८६. आस्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव व सास्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव व आस्रव सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातु संग्रह जूगु खः ।

१८७. संयोजनं ... ग्रन्थं ... ओघं ... योगं ... नीवरणं ... परामर्शं धर्म गुगु धर्मत ... परामर्शं व परामृष्ट धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातु संग्रह जूगु खः ।

१३९. चैतसिक धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज सहजात धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज सहजातपरिवर्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातु संग्रह जूगु खः ।

१८९. चित्तसहजात धर्म गुगु धर्मत ... चित्तपरिवर्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, ... पूर्ववत् ... इपि धर्मतन छुं नं स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रहं जूगु खः ।

१९०. उपादान धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, इपि धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रहं जूगु खः ? इपि धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रहं जूगु खः ।

स्वंगू स्कन्ध अथे हे सन्यत व इन्द्रियत शिखुगु,
पदत प्रत्याकारयु, शिप्यंगूया च्वय् शिप्यंगू ।
स्वीगू पदत दु, अले शिगू पुचलयु,
निगू चूलन्तर दुक, च्यागू दु महन्तरत ।

स्वंगु अ-संगृहीतं संगृहीत पद निर्देश क्वचाल ।

४. प्यंगू विधि (चतुर्थनय)

४. संगृहीतं संगृहीत पद निर्देश

१९१. समुदय सत्यं गुगु धर्मत ... मार्ग सत्यं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रहं जूगु खः ? इपिं धर्मत छंगू स्कन्धं छंगू आयतनं, छंगू धातुं संग्रहं जूगु खः ।

१९२. स्त्रीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पुरुष-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सुखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... दुःखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... सौमनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... उपेक्षेन्द्रियं गुगु धर्मत ... श्रद्धेन्द्रियं गुगु धर्मत ... वीर्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्मृतीन्द्रियं गुगु धर्मत ... समाधीन्द्रियं गुगु धर्मत ... प्रज्ञेन्द्रियं गुगु धर्मत ... जिं मस्यगुयात सिद्धके धयागु-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सिद्धकाःगुयात सिद्धका धयागु-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्यगुयात सिद्धकेधुन धयागु-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... ।

अविद्यां गुगु धर्मत ... अविद्या प्रत्यय संस्कारं गुगु धर्मत ... षडायतन प्रत्यय स्पर्शं गुगु धर्मत ... वेदना प्रत्यय तृष्णां गुगु धर्मत ... तृष्णा प्रत्यय उपादानं गुगु धर्मत ... कर्मभवं गुगु धर्मत ... शोकं गुगु धर्मत ... परिदेवं गुगु धर्मत ... दुःखं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्यं गुगु धर्मत ... उपायास गुगु धर्मत ... ।

स्मृतिप्रस्थानं गुगु धर्मत ... संप्रधानं गुगु धर्मत ... अप्रमाण्यं गुगु धर्मत ... न्यागुं गुगु धर्मत ... न्यागु बलं गुगु धर्मत ... न्हेगू बोध्यङ्गं गुगु धर्मत ... आर्य अष्टांगिक मार्गं गुगु धर्मत ... स्पर्शं गुगु धर्मत ... चेतनां गुगु धर्मत ... अधिमोक्ष गुगु धर्मत ... मनसिकारं गुगु धर्मत ... ।

हेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व सहेतुक धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व हेतु सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव ... संयोजनं ... ग्रन्थं ... ओघं ... योगं ... नीवरणं ... परामर्शं ... उपादान ... क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, इपिं

धर्म गुगु इपिं धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रहं जूगु खः ? इपिं धर्मत छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रहं जूगु खः ।

निगू सत्यं शिंन्यागू इन्द्रियं, शिंछगू प्रतीत्यपदं,
ज्वय् हानं शिंछगू, थन पुचःया पदं स्वीथी दु ।

प्यंगू संगृहीतं संगृहीत पदं निर्देशं क्वचाल ।

५. न्यागूगु विधि (पञ्चमनय)

५. अ-संगृहीतं अ-संगृहीत पद निर्देश

१९३. रूपस्कन्धं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्मं गुगु इपिं धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं असंग्रहं जूगु खः ? इपिं धर्मत छगू स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं असंग्रहं जूगु खः ।

१९३. वेदनास्कन्धं गुगु धर्मत ... संज्ञास्कन्धं गुगु धर्मत ... व संस्कारस्कन्धं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्मं गुगु इपिं धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं झिंछगू आयतनं, झिंछेगू धातुं असंग्रहं जूगु खः ।

१९५. विज्ञानस्कन्धं गुगु धर्मत ... मनायतनं गुगु धर्मत ... चक्षुनविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... मनोधातुं गुगु धर्मत ... मनोविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... मनीन्द्रियं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्मं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं असंग्रहं जूगु खः ।

१९६. चक्षुरायतनं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... स्पर्शायतनं गुगु धर्मत ... चक्षुर्धातुं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्यधातुं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्मं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं च्यागू धातुं असंग्रहं जूगु खः ।

१९७. धर्मायतनं गुगु धर्मत ... धर्मधातुं गुगु धर्मत ... स्त्रीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पुरुष-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... जीवितेन्द्रियं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्मं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं छगू आयतनं न्हेगू धातुं असंग्रहं जूगु खः ।

१९८. समुदय सत्यं गुगु धर्मत ... मार्ग सत्यं गुगु धर्मत ... निरोध सत्यं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत

मजूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं असंग्रह जूगु खः ।

१९९. चक्षुरीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रियं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मजूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

२००. सुखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... दुःखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... सौमनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... उपेक्षेन्द्रियं गुगु धर्मत ... श्रद्धेन्द्रियं गुगु धर्मत ... वीर्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्मृतीन्द्रियं गुगु धर्मत ... समाधीन्द्रियं गुगु धर्मत ... प्रज्ञेन्द्रियं गुगु धर्मत ... जिं मस्यगुयात सिडके धयागु-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सिडकाःगुयात सिडका धयागु-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्यगुयात सिडकेधुन धयागु-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... अविद्यां गुगु धर्मत ... अविद्या प्रत्यय संस्कारं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मजूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं असंग्रह जूगु खः ।

२०१. संस्कार प्रत्यय विज्ञानं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मजूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

२०२. विज्ञान प्रत्यय नामरूपं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मजूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

२०३. नामरूप प्रत्यय षडायतनं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मजूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

२०४. षडायतन प्रत्यय स्पर्श गुगु धर्मत ... स्पर्श प्रत्यय वेदनां गुगु धर्मत ... वेदना प्रत्यय तृष्णां गुगु धर्मत ... तृष्णा प्रत्यय उपादानं गुगु धर्मत ... कर्मभवं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मजूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

२०५. अरूपभवं गुगु धर्मत ... नैवसंज्ञानासंज्ञाभवं गुगु धर्मत ... चतुवोकारभवं गुगु धर्मत ... ऋद्धिपादं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

२०६. असंज्ञाभवं गुगु धर्मत ... एकवोकारभवं गुगु धर्मत ... जन्मं गुगु धर्मत ... जरां गुगु धर्मत ... मरणं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

२०७. परिदेवं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

२०८. शोकं गुगु धर्मत ... दुःखं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्यं गुगु धर्मत ... उपायास गुगु धर्मत ... स्मृतिप्रस्थानं गुगु धर्मत ... संप्रधानं गुगु धर्मत ... ध्यानं गुगु धर्मत ... अप्रमाण्यं गुगु धर्मत ... न्यागू इन्द्रियं गुगु धर्मत ... न्यागू बल गुगु धर्मत ... न्हेगू बोध्यङ्ग गुगु धर्मत ... आर्य अष्टांगिक मार्गं गुगु धर्मत ... स्पर्श गुगु धर्मत ... वेदनां गुगु धर्मत ... संज्ञां गुगु धर्मत ... चेतनां गुगु धर्मत ... अधिमोक्ष गुगु धर्मत ... मनसिकारं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं असंग्रह जूगु खः ।

२०९. चित्तं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिछगू धातुं असंग्रह जूगु खः ।

१. स्वंगूगु पुचःत (त्रिक)

२१०. कुशल धर्म गुगु धर्मत ... अकुशल धर्म गुगु धर्मत ... सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... दुःख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... अ-दुःख अ-सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... विपाक धर्म गुगु धर्मत ... विपाकधर्म धर्म गुगु धर्मत ... अनुपादिन्नुपादानिय धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्टसंक्लेशिक धर्म गुगु

धर्मत ... असंक्लिष्टअसंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... सवितर्क सविचार धर्म गुगु धर्मत ... अवितर्क विचारमात्र धर्म गुगु धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत ... सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत ... उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... आचयगामिन धर्म गुगु धर्मत ... अपचयगामिन धर्म गुगु धर्मत ... शैक्ष धर्म गुगु धर्मत ... अशैक्ष धर्म गुगु धर्मत ... महर्गत धर्म गुगु धर्मत ... अप्रमाण्य धर्म गुगु धर्मत ... परित्रारम्मणं धर्म गुगु धर्मत ... महर्गतारम्मणं धर्म गुगु धर्मत ... अप्रमाणारम्मणं धर्म गुगु धर्मत ... हीन धर्म गुगु धर्मत ... प्रणीत धर्म गुगु धर्मत ... मिच्छतनियत धर्म गुगु धर्मत ... सम्मत्तनियत धर्म गुगु धर्मत ... मार्गारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... मार्ग हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... मार्गाधिपति धर्म गुगु धर्मत ... अतीतारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... अनागतारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... प्रत्युपन्तारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... आध्यात्मिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... बाहिरिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... व आध्यात्मिकबाहिरिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

११६. सनिर्दशन सप्रटिघं धर्म गुगु धर्मत ... अनिर्दशन सप्रटिघं धर्म गुगु धर्मत ... स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२. निगू पुचःत (द्विक)

२१२. हेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व सहेतुक धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व हेतु सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंहेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२१३. सहेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... सहेतुक व न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... न हेतु सहेतुक धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२१४. अप्रत्यय धर्म गुगु धर्मत ... असंस्कृत धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं, झिंछू आयतनं, झिंहेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२१५. सनिर्दशन धर्म गुगु धर्मत ... सप्रटिघ धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२१६. रूप धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२१७. अरूप धर्म गुगु धर्मत ... लोकुत्तरधर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२१८. आस्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव व सास्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव व आस्रव सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं, झिंछू आयतनं, झिंहेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२१९. अनास्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव सम्प्रयुक्त व न आस्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रवं विप्रयुक्तगु अनास्रव धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२२०. संयोजन धर्म गुगु धर्मत ... ग्रन्थ धर्म गुगु धर्मत ... ओघ धर्म गुगु धर्मत ... योग धर्म गुगु धर्मत ... नीवरण धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श व परामृष्ट धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं, झिंछू आयतनं, झिंहेगू धातुं संग्रह मज्जू खः ।

२२१. अपरामृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श विप्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... अपरामृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... सारम्मण धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

२२२. अनारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... न चित्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्त विप्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्त विसंसृष्ट (विप्रयुक्त) धर्म गुगु धर्मत ... चित्तज धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसहजात धर्म गुगु धर्मत ... चित्तानुपरिवर्त धर्म गुगु धर्मत ... बाहिर धर्म गुगु धर्मत ... उपाद धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

२२३. चित्त (मन) धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

२२४. चैतसिक धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्ट (युक्त) धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज सहजात धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टजानुपरिवर्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

२२५. आध्यात्मिक धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

२२६. उपादान धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जु, इपिं धर्म गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

२२७. असंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्ट व न क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश सम्प्रयुक्त व न क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेशविप्रयुक्त असंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... सवितर्क धर्म गुगु धर्मत ... सविचार धर्म गुगु धर्मत ... सप्रैतिक धर्म गुगु धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत ... सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत ... उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मत ... न कामावचर धर्म गुगु धर्मत ... रूपावचर धर्म गुगु धर्मत ... अरूपाचर धर्म गुगु धर्मत ... अपयापन्न धर्म गुगु धर्मत ... निर्याणिक धर्म गुगु धर्मत ... नियत (निश्चित) धर्म गुगु धर्मत ... अनुत्तर धर्म गुगु धर्मत ... शरण धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्म थुपिं धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जूगु, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रह मज्जूगु खः ? इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मज्जूगु खः ।

रूप व धर्मायतन धर्मधातु, स्त्रीपुरुष जीवित नामरूप,
निगू भव जन्म जरा मृत्युरूप, अनारम्भण चित्तं चित्त विप्रयुक्तगु मखु ।
विसंस्पष्ट व सहजात अनुपरिवर्ति, बाहिर उत्पाद निगु, विषय थव नय सुबोध ।

न्यागूगु अ-संगृहीतं अ-संगृहीत पद निर्देश क्वचाल ।

६. खुगू विधि (षष्टमनय)

६. सम्प्रयोग विप्रयोग पद निर्देश

१. स्कन्ध

२२८. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्ध सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? (रूपस्कन्ध) प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२२९. वेदनास्कन्ध ... संज्ञास्कन्ध ... संस्कारस्कन्ध ... स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? (वेदनास्कन्धादि) छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२३०. विज्ञानस्कन्ध स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? (विज्ञानस्कन्ध) छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२. आयतन

२३१. चक्षुरायतन ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्यायतन ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२३२. मनायतन स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३. धातु

२३३. चक्षु धातु ... पूर्ववत् ... स्पर्श धातु ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंग् स्कन्धं, छग् आयतनं, न्हेग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२३४. चक्षु विज्ञानधातु ... पूर्ववत् ... मनोधातु ... पूर्ववत् ... मनोविज्ञान धातु स्वंग् स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छग् स्कन्धं, झिग् आयतनं, झिखुग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४. सत्यादि

२३५. समुदय सत्य ... मार्ग सत्य स्वंग् स्कन्धं, छग् आयतनं, छग् धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छग् स्कन्धं, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छग् स्कन्धं, झिग् आयतनं, झिखुग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२३६. निरोध सत्य ... चक्षुरीन्द्रिय ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रिय ... स्त्रीन्द्रिय ... पुरुष-इन्द्रिय ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंग् स्कन्धं, छग् आयतनं, न्हेग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२३७. मनीन्द्रिय स्वंग् स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छग् स्कन्धं, झिग् आयतनं, झिग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२३८. सुखेन्द्रिय ... दुःखेन्द्रिय ... सौमनस्येन्द्रिय ... दौर्मनस्येन्द्रिय स्वंग् स्कन्धं, छग् आयतनं, छग् धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छग् स्कन्धं, झिग् आयतनं, झिखुग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२३९. उपेक्षेन्द्रिय स्वंग् स्कन्धं, छगू आयतनं, खुगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिछगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२४०. श्रद्धेन्द्रिय ... वीर्येन्द्रिय ... स्मृतीन्द्रिय ... समाधीन्द्रिय ... प्रज्ञेन्द्रिय ... जिं मस्यगुयात सिद्धके धयागु इन्द्रिय ... सिद्धकाःगुयात सिद्धका धयागु इन्द्रिय ... स्यगुयात सिद्धकेधुन धयागु इन्द्रिय ... अविद्या ... अविद्या प्रत्ययं संस्कार स्वंग् स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२४१. संस्कार प्रत्ययं विज्ञान स्वंग् स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२४२. षडायतन प्रत्ययं स्पर्श स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२४३. स्पर्शया प्रत्ययं वेदना स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२४४. वेदनाया प्रत्ययं तृष्णा ... तृष्णाया प्रत्ययं उपादान ... कर्मभव स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२४५. रूपभव ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मदु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, स्वंग् धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२४६. अरूपभव ... नैवसंज्ञानासंज्ञाभव ... चतुबोकारभव ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२४७. असंज्ञाभव ... एकबोकारभव ... परिदेव ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२४८. शोक ... दुःख ... दौर्मनस्य स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२४९. उपायास ... स्मृतिप्रस्थान ... संप्रधान स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्ध, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२५०. ऋद्धिपाद निगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्ध, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२५१. ध्यान निगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्ध, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२५२. अप्रमाण्य ... प्रजेन्द्रिय ... न्यागू बल ... न्हेगू बोध्यङ्ग ... आर्य अष्टांगिक मार्ग स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२५३. स्पर्श ... चेतना ... मनसिकार स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२५४. वेदना ... संज्ञा स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२५५. चित्त स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२५६. अधिमोक्ष स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, निगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

५. स्वंगूगु पुचःत (त्रिक)

२५७. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं कुशल धर्मत ... अकुशल धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः ? मदु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२५८. सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्मत ... दुःख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्मत छगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२५९. अदुःख असुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्मत छगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिछगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२६०. विपाक धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२६१. विपाकधर्मधर्मत ... संक्लिष्टसंक्लेशिक धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२६२. नैवविपाक न विपाकधर्मधर्मत ... अनुपादिन्नुपादानिय धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२६३. अनुपादिन्न अनुत्पादानिय धर्मत ... असङ्क्लिष्ट असंक्लेशिक धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२६४. सवितर्क सविचार धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२६५. अवितर्क विचारमात्र धर्मत ... प्रीति सहगत धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२६६. अवितर्क अविचार धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२६७. सुखसहगत धर्मत छगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२६८. उपेक्षासहात धर्मत छगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२६९. दर्शनं प्रहातव्य धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्मत ... आचयगामिन धर्मत ... अपचयगामिन धर्मत ... शैक्ष धर्मत ... अशैक्ष धर्मत ... महर्गत धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२७०. अप्रमाण धर्मत ... प्रणीत धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२७१. परित्रारम्मण धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२७२. महर्गतारम्मण धर्मत ... अप्रमाणारम्मण धर्मत हीन धर्मत ... मिच्छतनियत धर्मत ... सम्मत्तनियत धर्मत ... मार्गारम्मण धर्मत ... मार्ग हेतुक धर्मत ... मार्गाधिपति धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२७३. अनुत्पन्न धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२७४. अतीतारम्मण धर्मत ... पूर्ववत् ... अनागतारम्मण धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२७५. प्रत्युपन्नारम्मण धर्मत ... आध्यात्मिकारम्मण धर्मत ... बाहिरिकारम्मण धर्मत ... आध्यात्मिकारम्मण बाहिरिकारम्मण धर्मत ... पूर्ववत् ...

सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) र्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२७६. सनिर्दशनसप्रटिघ धर्मत ... अनिर्दशनसप्रटिघ धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) र्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

६. निगूगु पुचःत (द्विक)

२७७. हेतु धर्मत ... हेतु व सहेतुक धर्मत ... हेतु व हेतु सम्प्रयुक्त धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) र्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२७८. सहेतुक धर्मत ... हेतु सम्प्रयुक्त धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) र्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२७९. सहेतुक व न हेतु धर्मत ... हेतु सम्प्रयुक्त व न हेतु धर्मत ... न हेतु सहेतुक धर्मत छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) र्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२८०. अप्रत्यय धर्मत ... असंस्कृत धर्मत ... सनिर्दशन धर्मत ... सप्रटिघ धर्मत ... रूप धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) र्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२८१. लोकतर धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) र्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२८२. आस्रव धर्मत ... आस्रव व सास्रव धर्मत ... आस्रव व आस्रव सम्प्रयुक्त धर्मत ... स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं छगू आयतनं,

छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२८३. अनास्रव धर्मत ... आस्रवविप्रयुक्त अनास्रव धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२८४. आस्रवसम्प्रयुक्त धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२८५. आस्रवसम्प्रयुक्त व न आस्रव धर्मत छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२८६. संयोजन धर्मत ... ग्रन्थ धर्मत ... ओघ धर्मत ... योग धर्मत ... नीवरण धर्मत ... परामर्श धर्मत ... परामर्श व परामृष्ट धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२८७. अपरामृष्ट धर्मत ... परामर्श विप्रयुक्त अपरामृष्ट धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२८८. परामर्श सम्प्रयुक्त धर्मत छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२८९. सारम्मण धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२९०. अनारम्मण धर्मत ... चित्तविप्रयुक्त धर्मत ... चित्तविसंसृष्ट धर्मत ... उपाद धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२९१. चित्त धर्मत स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२९२. चैतसिक धर्मत ... चित्तसम्प्रयुक्त धर्मत ... चित्तसंसृष्ट धर्मत ... चित्तसंसृष्टज धर्मत ... चित्तसंसृष्टजसहजात धर्मत ... चित्तसंसृष्टजपरिवर्त धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः । ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२९३. अनुपादिन्न धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२९४. उपादान धर्मत ... क्लेश धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्मत ... क्लेश व संक्लिष्ट धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२९५. असंक्लेशिक धर्मत ... क्लेशविप्रयुक्त असंक्लेशिक धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

२९६. संक्लिष्ट धर्मत ... क्लेशसम्प्रयुक्त धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२९७. संक्लिष्ट व न क्लेश धर्मत ... क्लेशसम्प्रयुक्त व न क्लेश धर्मत छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२९८. दर्शनं प्रहातव्य धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्मत धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

२९९. सवितर्क धर्मत ... सविचार धर्मत छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३००. अवितर्क धर्मत ... असविचार धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३०१. सप्रीतिक धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्मत छगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३०२. सुखसहगत धर्मत छगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३०३. उपेक्षासहगत धर्मत छगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३०४. न कामावचर धर्मत ... अपरियापन्न धर्मत ... अनुत्तर धर्मत ... पूर्ववत् ... सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३०५. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपावचर धर्मत ... अरूपाचर धर्मत ... निर्याणिक धर्मत ... नियत धर्मत ... शरण धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

धर्मायतन धर्मधातु दुःखसत्य व जीवित,
षडायतन नामरूप, प्यंगू महाभव ।
जन्म, जरा, मरण, स्वंगूगुली झिंगूगु,
न्येगू पुचलय, च्यागू चलन्तर पदत ।
महन्तरयुं झिंन्यागू, अनलि मेगु झिंच्यागू,
श्व नीनिगू पदशत, सम्प्रयोगयुं दइमखु ।

सम्प्रयोग विप्रयोग पद निर्देश खुगूगु क्वचाल ।

७. न्हेगूगु विधि (सप्तमनय)

७. सम्प्रयुक्तं विप्रयुक्त पद निर्देश

३०६. वेदनास्कन्धं गुगु धर्मत ... संज्ञास्कन्धं गुगु धर्मत ... संस्कार स्कन्धं गुगु धर्मत ... विज्ञानस्कन्धं गुगु धर्मत ... मनायतनं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं विप्रयुक्तगु खः ? उपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३०७. चक्षुर्विज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... मनोधातुं गुगु धर्मत ... मनोविज्ञानधातुं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३०८. मनीन्द्रियं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३०९. उपेक्षेन्द्रियं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३१०. संस्कार प्रत्यय विज्ञानं गुगु धर्मत ... षडायतन प्रत्यय स्पर्श गुगु धर्मत ... स्पर्श प्रत्यय वेदनां गुगु धर्मत ... स्पर्श गुगु धर्मत ... वेदनां गुगु धर्मत ... संज्ञां गुगु धर्मत ... चेतनां गुगु धर्मत ... चित्तं गुगु धर्मत ... मनसिकारं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः । इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३११. अधिमोक्षं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः । इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३१२. अदुःख असुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... उपेक्षा सहगत धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, इपिं धर्म थुपिं धर्मत विप्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३१३. सवितर्क सविचार धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३१४. चित्तधर्म गुगु धर्मत ... चैतसिकधर्म गुगु धर्मत धर्मत ... चित्तसम्प्रयुक्तधर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टधर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टजधर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज सहजातधर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टजपरिवर्तधर्म गुगु धर्मत धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः । इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३१५. सवितर्कधर्म गुगु धर्मत ... सविचार धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३१६. उपेक्षासहगतधर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः । इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं विप्रयुक्तगु खः ? इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

स्कन्ध प्यंगू आयतन छगू,
धातुइ न्हेगू इन्द्रियकथं निगू ।
स्वंगू कारण अथे हे स्पर्श न्यागू,
अधिमुक्त मनय् स्वंगूगुली स्वंगू ।
न्हेगू अन्तर निगू मनं युक्तगू,
वितर्क विचारण व उपेक्षाय नं खः ।

सम्प्रयुक्तं विप्रयुक्त पद निर्देश न्हेगूगू क्वचाल ।

८. च्यागूगु विधि (अष्टमनय)

८. विप्रयुक्तं सम्प्रयुक्तं पदं निर्देश

३१७. ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं रूपस्कन्धं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः । इपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् ।

३१८. वेदनास्कन्धं गुगु धर्मत ... संज्ञास्कन्धं गुगु धर्मत ... संस्कारस्कन्धं गुगु धर्मत ... विज्ञानस्कन्धं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... शरणाधर्मं गुगु धर्मत ... अरणा गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः । इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् ।

धर्मायतनं धर्मधातुं, अले जीवितं नामरूपं,
षडायतनं जन्मं जरा मृत्युं, निगू त्रिकयं मद् ।
प्रथमान्तरयं न्हेगुं व अपरन्तं पुचलयं झिगुं,
च्चयं झिंप्यंगुं व खुगुं, थथे थुपिं पीन्हेगुं धर्मत,
समुच्छेदयं मद् व मोघं पुच्छकयं नं खः ।

विप्रयुक्तं सम्प्रयुक्तं पदं निर्देशं च्यागूगुं क्वचालं ।

Dhamma.Digital

९. गुंगूगु विधि (नवमनय)

९. सम्प्रयुक्तं सम्प्रयुक्त पद निर्देश

३१९. वेदनास्कन्धं गुगु धर्मत ... संज्ञास्कन्धं गुगु धर्मत ... संस्कारस्कन्धं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२०. विज्ञानस्कन्धं गुगु धर्मत ... मनायतनं गुगु धर्मत ... चक्षुर्विज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... मनोधातुं गुगु धर्मत ... मनोविज्ञानधातुं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२१. समुदय सत्यं गुगु धर्मत ... मार्ग सत्यं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२२. मनइन्द्रियं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२३. सुखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... दुःखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... सौमनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२४. उपेक्षेन्द्रियं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, खुगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२५. श्रद्धेन्द्रियं गुगु धर्मत ... वीर्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्मृतीन्द्रियं गुगु धर्मत ... समाधीन्द्रियं गुगु धर्मत ... प्रज्ञेन्द्रियं गुगु धर्मत ... जिं मस्यगुयात सिइके धयागु

इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सिइकाःगुयात सिइका धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्यूगुयात सिइकेधुन धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... अविद्यां गुगु धर्मत ... अविद्या प्रत्ययं संस्कार गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२६. संस्कार प्रत्यय विज्ञानं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२७. षडागतन प्रत्यय स्पर्श गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२८. स्पर्शया प्रत्यय वेदनां गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३२९. वेदनाया प्रत्यय तृष्णां गुगु धर्मत ... तृष्णाया प्रत्यय उपादानं गुगु धर्मत ... कर्मभवं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३०. शोकं गुगु धर्मत ... दुःखं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्यं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३१. उपायासं गुगु धर्मत ... स्मृतिप्रस्थानं गुगु धर्मत ... संप्रधानं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३२. ऋद्धिपादं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३३. ध्यानं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत निगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३४. अप्रमाण्यं गुगु धर्मत ... न्यागू-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... न्यागू बसं गुगु धर्मत ... न्हेगू बोध्यङ्गं गुगु धर्मत ... आर्य अष्टांगिक मार्गं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३५. स्पर्शं गुगु धर्मत ... चेतनां गुगु धर्मत ... मनसिकारं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३६. वेदनां गुगु धर्मत ... संज्ञा गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३७. चित्तं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३८. अधिमोक्षं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, निगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३३९. सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... दुःख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... अदुःख असुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३४८. चित्तधर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म थुपिं धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३४९. चैतसिक धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज सहजात धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टजपरिवर्त धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३५०. उपादान धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३५१. सक्लिष्ट व न क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेशसम्प्रयुक्त व न क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... सवितर्क धर्म गुगु धर्मत ... सविचार धर्म गुगु धर्मत ... सप्रीतिक धर्म गुगु धर्मत प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

३५२. सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत ... उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मतसम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत र्वःगु स्कन्धं, र्वःगु आयतनं, र्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? इपिं धर्मत छगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः ।

अरूपस्कन्ध प्यंगू, व मनायतन नं,
विज्ञानधातुत न्हेगू, सत्य निगू इन्द्रिय झिप्यंगू ।
प्रत्ययय्य झिनिगू पद, अनं च्वय्य झिखुगू,
गोच्छक (पुचः) त्रिकय्य च्यागू, थुकथं पीस्वंगू ।
महन्तर दुकय्य न्हेगू पद, लिउने च्वंगु दुकय्य खुगू,
थुपिं पदत गुंगुगु निर्देश संग्रह जुल ।

सम्प्रयुक्तं सम्प्रयुक्त पद निर्देश गुंगुगु क्वचाल ।

१०. झिगू विधि (दशमनय)

१०. विप्रयुक्तं विप्रयुक्त पद निर्देश

३५३. रूपस्कन्धं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं विप्रयुक्तगु खः ? इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३५४. वेदनास्कन्धं गुगु धर्मत ... संज्ञास्कन्धं गुगु धर्मत ... संस्कारस्कन्धं गुगु धर्मत ... विज्ञानस्कन्धं गुगु धर्मत ... मनायतनं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३५५. चक्षुरायतनं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... स्पर्शायतनं गुगु धर्मत ... चक्षुर्धातुं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्यधातुं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३५६. चक्षुर्विज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... मनोविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... समुदयसत्यं गुगु धर्मत ... मार्गसत्यं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३५७. निरोधसत्यं गुगु धर्मत ... चक्षुरीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... काय-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्त्रीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पुरुष-इन्द्रियं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३५८. मनीन्द्रियं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३५९. सुखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... दुःखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... सौमनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३६०. उपेक्षेन्द्रियं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३६१. श्रद्धेन्द्रियं गुगु धर्मत ... वीर्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्मृतीन्द्रियं गुगु धर्मत ... समाधीन्द्रियं गुगु धर्मत ... प्रज्ञेन्द्रियं गुगु धर्मत ... जिं मस्यगुयात सिइके धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सिइकाःगुयात सिइका धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्यगुयात सिइकेधुन धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... अविद्यां गुगु धर्मत ... अविद्या प्रत्ययं संस्कारं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३६२. संस्कार प्रत्यय विज्ञानं गुगु धर्मत ... षडायतन प्रत्यय स्पर्शं गुगु धर्मत ... स्पर्श प्रत्यय वेदनां गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३६३. वेदनाया प्रत्यय तृष्णां गुगु धर्मत ... तृष्णाया प्रत्यय उपादानं गुगु धर्मत ... कर्मभवं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३६४. रूपभवं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, स्वंगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३६५. असंज्ञाभवं गुगु धर्मत ... एकवोकारभवं गुगु धर्मत ... परिदेवं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३६६. अरूपभवं गुगु धर्मत ... नैवसंज्ञानासंज्ञाभवं गुगु धर्मत ... चतुवोकारभवं गुगु धर्मत ... शोकं गुगु धर्मत ... दुःखं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्यं गुगु धर्मत ... उपायासं गुगु धर्मत ... स्मृतिप्रस्थानं गुगु धर्मत ... संप्रधानं गुगु धर्मत ... ऋद्धिपादं गुगु धर्मत ... ध्यानं गुगु धर्मत ... अप्रमाण्यं गुगु धर्मत ... न्यागू इन्द्रियं गुगु धर्मत ... न्यागू बलं गुगु धर्मत ... न्हेगू बोध्यङ्ग गुगु धर्मत ... आर्य अष्टांगिक मार्गं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३६७. स्पर्श गुगु धर्मत ... वेदनां गुगु धर्मत ... संज्ञां गुगु धर्मत ... चेतनां गुगु धर्मत ... चित्तं गुगु धर्मत ... मनसिकारं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३६८. अधिमोक्षं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

१. स्वंगूगु पुचःत (त्रिक)

३६९. कुशल धर्मं गुगु धर्मत ... अकुशल धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३७०. सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्मं गुगु धर्मत ... दुःख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३७१. अदुःख असुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३७२. विपाक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३७३. विपाकधर्म धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्टसंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३७४. नैवविपाक न विपाकधर्म धर्म गुगु धर्मत ... अनुपादिन्नुपादानिय धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३७५. अनुपादिन्न अनुत्पादानिय धर्म गुगु धर्मत ... असङ्क्लिष्ट असंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३७६. सवितर्क सविचार धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३७७. अवितर्क विचारमात्र धर्म गुगु धर्मत ... प्रीति सहगत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३७८. अवितर्क अविचार धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३७९. सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३८०. उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३८१. दर्शनं प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... आचयगामिन धर्म गुगु धर्मत ... अपचयगामिन धर्म गुगु धर्मत ... शैक्ष धर्म गुगु धर्मत ... अशैक्ष धर्म गुगु धर्मत ... महर्गत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३८२. अप्रमाण धर्म गुगु धर्मत ... प्रणीत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३८३. परिवारम्मण धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३८४. महर्गतारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... अप्रमाणारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... हीन धर्म गुगु धर्मत ... मिच्छतनियत धर्म गुगु धर्मत ... सम्मत्तनियत धर्म गुगु धर्मत ... मार्गारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... मार्ग हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... मार्गाधिपति धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३८५. अनुत्पन्न धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३८६. अतीतारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... अनागतारम्मण धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३८७. प्रत्युपन्वारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... आध्यात्मिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... बाहिरिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... व आध्यात्मिकारम्मण-बाहिरिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छग् स्कन्धं, झिग् आयतनं, झिग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३८८. सनिर्दशनसप्रटिघ धर्म गुगु धर्मत ... अनिर्दशनसप्रटिघ धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छग् आयतनं, न्हेग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

१. निगू पुचःत (द्विक)

३८९. हेतु धर्म गुगु धर्मत ... सहेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व सहेतुक धर्म गुगु धर्मत ... सहेतुक व न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व हेतुसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... न हेतु सहेतुक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छग् स्कन्धं, झिग् आयतनं, झिखुग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

Dhamma.Digital

३९०. अप्रत्ययधर्म गुगु धर्मत ... असंस्कृत धर्म गुगु धर्मत ... सनिर्दशनधर्म गुगु धर्मत ... सप्रटिघधर्म गुगु धर्मत ... रूप धर्म गुगु धर्मतविप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छग् आयतनं, न्हेग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग् आयतनं, छग् धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३९१. लोक्त्तर (लाकोत्तर) धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुग् धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३९२. आसव धर्म गुगु धर्मत ... आसव सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... आसव व सासव धर्म गुगु धर्मत ... आसव व आसव सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... आसव सम्प्रयुक्त व न आसव धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छग् स्कन्धं, झिग् आयतनं, झिखुग् धातुं विप्रयुक्तगु खः, छग्

आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३९३. अनास्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव विप्रयुक्त अनास्रव धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३९४. संयोजन धर्म गुगु धर्मत ... ग्रन्थ धर्म गुगु धर्मत ... ओघ धर्म गुगु धर्मत ... योग धर्म गुगु धर्मत ... नीवरण धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श व परामृष्ट धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३९५. अपरामृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... परामर्शविप्रयुक्त अपरामृष्ट धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३९६. सारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... चित्त धर्म गुगु धर्मत ... चेतसिक धर्म गुगु धर्मत ... चित्त सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्ट धर्म गुगु धर्मत चित्तसंसृष्टज धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज सहजात धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टजानुपरिवर्त धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३९७. अनारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... चित्त विप्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्तविसंसृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... उपाद धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

३९८. अनुपादिन् धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

३९९. उपादान धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेशसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ...

क्लेश व संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्ट व न क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... क्लेशसम्प्रयुक्त व न क्लेश धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४००. असंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... क्लेशविप्रयुक्त असंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

४०१. दर्शनं प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४०२. सवितर्क धर्म गुगु धर्मत ... सविचार धर्म गुगु धर्मतविप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४०३. अवितर्क धर्म गुगु धर्मत ... अविचार धर्म गुगु धर्मतविप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

४०४. सप्रीतिक धर्म गुगु धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४०५. सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिन्यागू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४०६. उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मतविप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंछगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४०७. न कामावचर धर्म गुगु धर्मत ... अपरियापन्न धर्म गुगु धर्मत ... अनुत्तर धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः ... इपिं धर्मत न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः ।

४०८. रूपावचर धर्म गुगु धर्मत ... अरूपावचर धर्म गुगु धर्मत ... निर्याणिक धर्म गुगु धर्मत ... नियत धर्म गुगु धर्मत ... शरण धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत र्वःगु स्कन्धं, र्वःगु आयतनं, र्वःगु धातुं विप्रयुक्तगु खः ? इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

धर्मायतन धर्मधातु, दुःखसत्य व जीवित,
 षडायतन नामरूप, व प्यंगू महाभव ।
 जन्म जरा व मृत्यु, स्वंगुगुली झिगूगु,
 पुचलय् न्येगू, चलन्तरय् च्यागू पदत ।
 महन्तरय् झिन्यागू, अनलि झिंच्यागू भेगुली,
 श्व न्यीस्वंगू पदशत, सम्प्रयोगय् दइमखु ।

विप्रयुक्तं विम्प्रयुक्त पद निर्देश झिगूगु क्वचाल ।

११. झिंछगूगु विधि (एकादशमनय)

११. संगृहीतं सम्प्रयुक्त व विप्रयुक्त पद निर्देश

४०९. समुदय सन्यं गुगु धर्मत ... मार्ग सन्यं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४१०. स्त्रीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पुरुष-इन्द्रियं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४११. सुखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... दुःखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... सौमनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु खः, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४१२. उपेक्षेन्द्रियं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जूगु धातु-संग्रहं संगृहीत जूगु खः, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं छगू आयतनं, निगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४१३. श्रद्धेन्द्रियं गुगु धर्मत ... वीर्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्मृतीन्द्रियं गुगु धर्मत ... समाधीन्द्रियं गुगु धर्मत ... प्रज्ञेन्द्रियं गुगु धर्मत ... जिं मस्यगुयात सिड्के धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सिड्काःगुयात सिड्का धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्यगुयात

सिद्धकेधुन धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... अविद्यां गुगु धर्मत ... अविद्या प्रत्यय संस्कारं गुगु धर्मत ... षडायतन प्रत्यय स्पर्श गुगु धर्मत ... वेदना प्रत्यय तृष्णां गुगु धर्मत ... तृष्णा प्रत्यय उपादानं गुगु धर्मत ... कर्मभवं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जगु धातु-संग्रहं संगृहीत जगु खः, इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, जिगू आयतनं, जिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४१४. परिदेवं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जगु धातु-संग्रहं संगृहीत जगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? मद् । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंग् स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४१५. शोकं गुगु धर्मत ... दुःखं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्यं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जगु धातु-संग्रहं संगृहीत जगु खः, ... इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, जिगू आयतनं, जिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४१६. उपायासं गुगु धर्मत ... स्मृतिप्रस्थानं गुगु धर्मत ... संप्रधानं गुगु धर्मत ... अप्रमाण्यं गुगु धर्मत ... न्यागू इन्द्रियं गुगु धर्मत ... न्यागू बलं गुगु धर्मत ... न्हेगू बोध्यङ्गं गुगु धर्मत ... आर्य अष्टांगिक मार्गं गुगु धर्मत ... स्पर्शं गुगु धर्मत ... चेतनां गुगु धर्मत ... अधिमोक्षं गुगु धर्मत ... मनसिकारं गुगु धर्मत ... हेतु धर्मं गुगु धर्मत ... हेतु व सहेतुक धर्मं गुगु धर्मत ... हेतु व हेतु सम्प्रयुक्त धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव व सास्रव धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव व आस्रव सम्प्रयुक्त धर्मं गुगु धर्मत ... संयोजन धर्मं गुगु धर्मत ... ग्रन्थ धर्मं गुगु धर्मत ... ओघ धर्मं गुगु धर्मत ... योग धर्मं गुगु धर्मत ... नीवरण धर्मं गुगु धर्मत ... परामर्श धर्मं गुगु धर्मत ... उपादान धर्मं गुगु धर्मत ... क्लेश धर्मं गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्मं गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लिष्ट धर्मं गुगु धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्मं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत जगु आयतन-संग्रहं संगृहीत जगु धातु-संग्रहं संगृहीत जगु, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? इपिं धर्मत स्वंग् स्कन्धं छगू आयतनं, न्हेगू धातुं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, जिगू आयतनं,

झिगू धातुं वलप्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं वलप्रयुक्तगु खः ।

नलगू सत्य झिन्यागू इन्द्रिय, झिछगू प्रतित्यपद,
च्चय् हानं झिछगू थन पुचःपद स्वीथी दु ।

संगृहीतं सम्प्रयुक्त व वलप्रयुक्त पद निर्देश झिछगूगु क्वचाल ।

१२. त्रिनिगू विधि (द्वादशमनय)

१२. सम्प्रयुक्तं संगृहीत व अ-संगृहीत पद निर्देश

४१७. वेदनास्कन्धं गुगु धर्मत ... संज्ञास्कन्धं गुगु धर्मत ... संस्कारस्कन्धं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रह जगू खः ? इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? निगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४१८. विज्ञानस्कन्धं गुगु धर्मत ... मनायतनं गुगु धर्मत ... चक्षुनविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... मनोधातुं गुगु धर्मत ... मनोविज्ञानधातुं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? निगू स्कन्धं, त्रिंछगू आयतनं, त्रिंन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४१९. समुदय सत्यं गुगु धर्मत ... मार्ग सत्यं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४२०. मनीन्द्रियं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? निगू स्कन्धं, त्रिंछगू आयतनं, त्रिंन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४२१. सुखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... दुःखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... सौमनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? निगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४२२. उपेक्षेन्द्रियं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? निगू स्कन्धं, त्रिंछगू आयतनं, त्रिंछगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४२३. श्रद्धेन्द्रियं गुगु धर्मत ... वीर्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्मृतीन्द्रियं गुगु धर्मत ... समाधीन्द्रियं गुगु धर्मत ... प्रज्ञेन्द्रियं गुगु धर्मत ... जिं मस्यगुयात सिइके धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सिकाःगुयात सिइका धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्यगुयात सिइकेधुन धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... अविद्यां गुगु धर्मत ... अविद्या प्रत्यय संस्कारं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४२४. संस्कार प्रत्यय विज्ञानं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? निगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४२५. षडायतन प्रत्यय स्पर्शं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४२६. स्पर्श प्रत्यय वेदनां गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? निगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४२७. वेदना प्रत्यय तृष्णां गुगु धर्मत ... तृष्णा प्रत्यय उपादानं गुगु धर्मत ... कर्मभवं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४२८. शोकं गुगु धर्मत ... दुःखं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्यं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? निगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४२९. उपायास गुगु धर्मत ... स्मृतिप्रस्थानं गुगु धर्मत ... संग्रधानं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह

मज्जु खः ।

४३०. ऋद्धिपादं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? निगू स्कन्धं, त्रिंछगू आयतनं, त्रिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

४३१. ध्यानं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? निगू स्कन्धं, त्रिंगू आयतनं, त्रिंखुगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

४३२. अप्रमाण्यं गुगु धर्मत ... न्यागू इन्द्रियं गुगु धर्मत ... न्यागू बलं गुगु धर्मत ... न्हेगू बोध्यङ्ग गुगु धर्मत ... आर्य अष्टांगिक मार्गं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? छगू स्कन्धं, त्रिंगू आयतनं, त्रिंखुगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

४३३. स्पर्शं गुगु धर्मत ... चेतनां गुगु धर्मत ... मनसिकारं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? छगू स्कन्धं, त्रिंगू आयतनं, त्रिंगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

४३४. वेदनां गुगु धर्मत ... संज्ञां गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? निगू स्कन्धं, त्रिंगू आयतनं, त्रिंगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

४३५. चित्तं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? निगू स्कन्धं, त्रिंछगू आयतनं, त्रिंन्हेगू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

४३६. अधिमोक्षं गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मज्जु खः ? छगू स्कन्धं, त्रिंगू आयतनं, त्रिंन्यागू धातुं संग्रह मज्जु खः ।

४३७. सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... दुःख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... अदुःख असुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... सवितर्क सविचार धर्म गुगु धर्मत ... अवितर्क अविचार धर्म गुगु धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत ... सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत ... उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, भिंछगू आयतनं, भिंन्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४३८. हेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व सहेतुक धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व हेतु सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, भिगू आयतनं, भिंखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४३९. सहेतुक व न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... न हेतु सहेतुक धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, भिंछगू आयतनं, भिंन्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४४०. आस्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव व सास्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव व आस्रव सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, भिगू आयतनं, भिंखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४४१. आस्रव सम्प्रयुक्त व न आस्रव धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, भिंछगू आयतनं, भिंन्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४४२. संयोजन धर्म गुगु धर्मत ... ग्रन्थ धर्म गुगु धर्मत ... ओघ धर्म गुगु धर्मत ... योग धर्म गुगु धर्मत ... नीवरण धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श व परामृष्ट धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, भिगू आयतनं, भिंखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४४३. परामर्श सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४४४. चित्त धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? निगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४४५. चैतसिकधर्म गुगु धर्मत धर्मत ... चित्तसम्प्रयुक्तधर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टधर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टजधर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज सहजातधर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टजपरिवर्तधर्म गुगु धर्मत धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिछगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४४६. उपादान धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४४७. संक्लिष्ट व न-क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश सम्प्रयुक्त व न-क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... सवितर्क धर्म गुगु धर्मत ... सविचार धर्म गुगु धर्मत ... सप्रीतिक धर्म गुगु धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत ... सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत ... उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मत सम्प्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रह जगू खः ? इपिं धर्मत छगू स्कन्धं, छगू आयतनं, छगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, झिछगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

रूपस्कन्ध प्यंगू व मनायतन नं,
विज्ञान धातु न्हेगू, निगू सत्य झिप्यंगू इन्द्रिय ।
प्रत्ययय् झिनिगू पद, अनं च्वय् झिखुगू,
स्वंगूगु पुचलय् च्यागू, व पीस्वंगू नं ।
महान्तर निगूली न्हेगू पद लिउनेच्वंगू निगूली खुगू,
श्व गुंगूगु पदत निर्देशय् संग्रह जुल ।

सम्प्रयुक्तं संगृहीत व अ-संगृहीत पद निर्देश झिनिगूगु क्वचाल ।

१३. झिंस्वंगूगु विधि (त्रिदशमनय)

१३. अ-संगृहीतं सम्प्रयुक्त व विप्रयुक्त पद निर्देश

४४८. रूपस्कन्धं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु, आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु, धातु-संग्रहं संगृहीत मजूगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४४९. धर्मायतनं गुगु धर्मत ... धर्मधातुं गुगु धर्मत ... स्त्रीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पुरुष-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... जीवितेन्द्रियं गुगु धर्मत ... विज्ञान प्रत्यय नामरूप गुगु धर्मत ... असंज्ञाभवं गुगु धर्मत ... एकवोकारभवं गुगु धर्मत ... जन्मं गुगु धर्मत ... जरां गुगु धर्मत ... मृत्युं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु धातु-संग्रहं संगृहीत मजूगु, इपिं धर्म गुगु धर्मत खः, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४५०. अरूपभवं गुगु धर्मत ... नैवसंज्ञानासंज्ञाभवं गुगु धर्मत ... चतुवोकारभवं गुगु धर्मत ... ऋद्धिपादं गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मजूगु, आयतन-संग्रहं संगृहीत मजूगु, धातु-संग्रहं संगृहीत मजूगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हगू धातुं विप्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४५१. कुशल धर्म गुगु धर्मत ... अकुशल धर्म गुगु धर्मत ... सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... दुःख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... अ-दुःख अ-सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... विपाक धर्म गुगु धर्मत ... विपाकधर्मधर्म गुगु धर्मत ... अनुपादिन्न-अनुत्पादानिय धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्टसंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... असंक्लिष्टअसंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... सवितर्क सविचार धर्म गुगु धर्मत ... अवितर्क विचारमात्र धर्म गुगु धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत ... सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत ... उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ...

भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... आचयगामिन धर्म गुगु धर्मत ... अपचयगामिन धर्म गुगु धर्मत ... शैक्ष धर्म गुगु धर्मत ... अशैक्ष धर्म गुगु धर्मत ... महर्गत धर्म गुगु धर्मत ... अप्रमाण धर्म गुगु धर्मत ... परित्रारम्मणं धर्म गुगु धर्मत ... महर्गतारम्मणं धर्म गुगु धर्मत ... अप्रमाणारम्मणं धर्म गुगु धर्मत ... हीन धर्म गुगु धर्मत ... प्रणीत धर्म गुगु धर्मत ... मिच्छतनियत धर्म गुगु धर्मत ... सम्मत्तनियत धर्म गुगु धर्मत ... मार्गारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... मार्ग हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... मार्गाधिपति धर्म गुगु धर्मत ... अतीतारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... अनागतारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... प्रत्युपन्नारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... आध्यात्मिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... बाहिरिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... आध्यात्मिक-बाहिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... सहेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... सहेतुक व न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... न हेतु सहेतुक धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू, आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू, धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४५२. रूप धर्म गुगु धर्मतस्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू खः, ... इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४५३. अरूप धर्म गुगु धर्मत ... लोक्त्तरधर्म गुगु धर्मत ... अनास्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... आस्रव विप्रयुक्त व न आस्रव धर्म गुगु धर्मत ... आस्रवं विप्रयुक्तगु अनास्रव धर्म गुगु धर्मत ... संयोजन मखुगु धर्म गुगु धर्मत ... ग्रन्थ मखुगु धर्म गुगु धर्मत ... ओघ मखुगु धर्म गुगु धर्मत ... योग मखुगु धर्म गुगु धर्मत ... नीवरण मखुगु धर्म गुगु धर्मत ... अपरामृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... परामर्श विप्रयुक्त अपरामृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... सारम्मण धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? मद्दु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४५४. अनारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... न चित्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्तविप्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्तविसंस्पृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंस्पृष्टधर्म गुगु धर्मत ... चित्तसहजात धर्म गुगु धर्मत ... चित्तानुपरिवर्त धर्म गुगु धर्मत ... बाहिर धर्म गुगु धर्मत ... उपाद धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? इपिं धर्मत स्वंगू स्कन्धं सम्प्रयुक्तगु खः, छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं सम्प्रयुक्तगु खः । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं विप्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

४५५. अनुपादान धर्म गुगु धर्मत ... उपादान सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... उपादान सम्प्रयुक्तगु व न उपादान धर्म गुगु धर्मत ... उपादान विप्रयुक्तगु अनुपादान धर्म गुगु धर्मत ... असंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... असङ्क्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्ट व न-क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश सम्प्रयुक्त व न-क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेशविप्रयुक्त असंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... सवितर्क धर्म गुगु धर्मत ... सविचार धर्म गुगु धर्मत ... सप्रीतिक धर्म गुगु धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत ... सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत ... उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मत ... न कामावचर धर्म गुगु धर्मत ... रूपावचर धर्म गुगु धर्मत ... अरूपाचर धर्म गुगु धर्मत ... अपरिय्यापन्न धर्म गुगु धर्मत ... निय्यापिक धर्म गुगु धर्मत ... नियत धर्म गुगु धर्मत ... अनुत्तर धर्म गुगु धर्मत ... शरण धर्म गुगु धर्मत स्कन्ध-संग्रहं संगृहीत मज्जू आयतन-संग्रहं संगृहीत मज्जू धातु-संग्रहं संगृहीत मज्जू, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं सम्प्रयुक्तगु खः ? मदु । (अले) ग्वःगुलिं विप्रयुक्तगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं विप्रयुक्तगु खः । छगू आयतनं, छगू धातुं गुलिं विप्रयुक्तगु खः ।

रूप, धर्मायतन, धर्मधातु, स्त्री पुरुष जीवित व नामरूप,
निगूभव, जन्म जरा मृत्युरूप, अनारम्मण चित्तं चित्तलिसे विप्रयुक्तगु मखु ।
विसंस्पृष्ट समुत्थान सहभू (सहजात) अनुपरिवर्त बाहिर व उपाद,
निगू विषयय् थ्व विधि (नियम) बांलाक सिइके माः ।

अ-संगृहीतं सम्प्रयुक्त व विप्रयुक्त पद निर्देश त्रिस्वंगु क्वचाल ।

१४. झिप्यंगूगु विधि (चतुर्दशनय)

१४. विप्रयुक्तं संगृहीत व अ-संगृहीत पद निर्देश

१. स्कन्धादि

४५६. रूपस्कन्धं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रह जूगु खः ? इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४५७. वेदनास्कन्धं गुगु धर्मत ... संज्ञास्कन्धं गुगु धर्मत ... संस्कारस्कन्धं गुगु धर्मत ... विज्ञानस्कन्धं गुगु धर्मत ... मनायतनं गुगु धर्मत ... मनीन्द्रियं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं, ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रह जूगु खः ? इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक छगू स्कन्धं, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

३५८. चक्षुरायतनं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... स्पर्शायतनं गुगु धर्मत ... चक्षुर्धातुं गुगु धर्मत ... पूर्ववत् ... स्पष्टव्यधातुं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

३५९. चक्षुर्विज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... श्रोत्रविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... घानविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... जिह्वाविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... कायविज्ञानधातुं गुगु धर्मत ... मनोधातुं गुगु धर्मत ... मनोविज्ञानधातुं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... पूर्ववत् ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिन्हेगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, छगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

२. सत्यादि

४६०. दुःखसत्यं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, शिगू आयतनं, शिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४६१. समुदयसत्यं गुगु धर्मत ... मार्गसत्यं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, शिनिगू आयतनं, शिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४६२. निरोधसत्यं गुगु धर्मत ... चक्षुरीन्द्रियं गुगु धर्मत ... काय-इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्त्रीन्द्रियं गुगु धर्मत ... पुरुष-इन्द्रियं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, शिगू आयतनं, शिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४६३. सुखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... दुःखेन्द्रियं गुगु धर्मत ... सौमनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्येन्द्रियं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, शिनिगू आयतनं, शिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४६४. उपेक्षेन्द्रियं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, शिनिगू आयतनं, शिस्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४६५. श्रद्धेन्द्रियं गुगु धर्मत ... वीर्येन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्मृतीन्द्रियं गुगु धर्मत ... समाधीन्द्रियं गुगु धर्मत ... प्रज्ञेन्द्रियं गुगु धर्मत ... जिं मस्यगुयात सिद्धके धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... सिल (परिपूर्णं ज्ञानं दत्तं) धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... स्यगुयात सिद्धकेधुन धयागु इन्द्रियं गुगु धर्मत ... अविद्यां गुगु धर्मत ... अविद्या प्रत्यय संस्कारं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, शिनिगू आयतनं, शिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४६६. संस्कार प्रत्यय विज्ञानं गुगु धर्मत ... षडायतन प्रत्यय स्पर्शं गुगु धर्मत ... स्पर्श प्रत्यय वेदनां गुगु धर्मतविप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक छगू स्कन्धं, शिंछगू आयतनं, शिंछगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४६७. वेदना प्रत्यय तृष्णां गुगु धर्मत ... तृष्णा प्रत्यय उपादानं गुगु धर्मत ... कर्मभवं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, शिनिगू आयतनं, शिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजगू खः ।

४६८. उत्पत्तिभवं गुगु धर्मत ... संज्ञाभवं गुगु धर्मत ... पञ्चवोकारभवं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, शिगू आयतनं, शिन्यागू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४६९. कामभवं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, न्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, शिगू आयतनं, शिस्वंगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४७०. रूपभवं गुगु धर्मत ... असंज्ञाभवं गुगु धर्मत ... एकवोकारभवं गुगु धर्मत ... परिदेवं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, शिगू आयतनं, शिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४७१. अरूपभवं गुगु धर्मत ... नैवसंज्ञानासंज्ञायतनभवं गुगु धर्मत ... चतुवोकारभवं गुगु धर्मत ... शोकं गुगु धर्मत ... दुःखं गुगु धर्मत ... दौर्मनस्यं गुगु धर्मत ... उपायासं गुगु धर्मत ... स्मृतिप्रस्थानं गुगु धर्मत ... संप्रधानं गुगु धर्मत ... ऋद्धिपादं गुगु धर्मत ... ध्यानं गुगु धर्मत ... अप्रमाणं गुगु धर्मत ... न्यागू इन्द्रियं गुगु धर्मत ... न्यागू बलं गुगु धर्मत ... न्हेगू बोध्यङ्गं गुगु धर्मत ... आर्य अष्टांगिक मार्गं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, शिनिगू आयतनं, शिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजगू खः ।

३. स्पर्शादि न्हेगुगु पुचःत (सप्तक)

४७२. स्पर्श गुगु धर्मत ... वेदनां गुगु धर्मत ... संज्ञां गुगु धर्मत ... चेतनां गुगु धर्मत ... चित्तं गुगु धर्मत ... मनसिकारं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक छगू स्कन्ध, झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४७३. अधिमोक्षं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंन्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४. स्वंगुगु पुचःत (त्रिक)

४७४. कुशल धर्म गुगु धर्मत ... अकुशल धर्म गुगु धर्मत ... सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... दुःख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४७५. अव्याकृत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४७६. अ-दुःख अ-सुख वेदनां सम्प्रयुक्तगु धर्म गुगु धर्मत ... विपाक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंस्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४७७. विपाकधर्म धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्टसंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४७८. नैवविपाक न विपाकधर्म धर्म गुगु धर्मत ... अनुपादिन्नुत्पादानिय धर्म गुगु धर्मत ... अनुपादिन्न अनुत्पादानिय धर्म गुगु धर्मत ... असक्लिष्टअसंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४७९. उपादिन्नुत्पादानिय धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिन्यागू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८०. असक्लिष्टसंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८१. सवितर्क सविचार धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, त्रिनिगू आयतनं, त्रिन्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, छगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८२. अवितर्क विचारमात्र धर्म गुगु धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत ... सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, त्रिनिगू आयतनं, त्रिच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८३. अवितर्क अविचार धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिन्यागू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८४. उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, त्रिनिगू आयतनं, त्रिस्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८५. दर्शनं प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... आच्यगामिन धर्म गुगु धर्मत ... अपच्यगामिन धर्म गुगु धर्मत ... शैक्ष धर्म गुगु धर्मत ... अशैक्ष धर्म गुगु धर्मत ... महर्गत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, त्रिनिगू आयतनं, त्रिच्यगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८६. न दर्शनं न भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... न दर्शनं न भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... न आच्यगामिन न अपच्यगामिन धर्म गुगु धर्मत ... न शैक्ष न अशैक्ष धर्म गुगु धर्मत ... परित्र धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८७. अप्रमाण धर्म गुगु धर्मत ... प्रणीत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८८. परित्रारम्मणं धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, त्रिनिगू आयतनं, त्रिनिगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४८९. महर्गतारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... अप्रमाणारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... हीन धर्म गुगु धर्मत ... मिच्छतनियत धर्म गुगु धर्मत ... सम्मत्तनियत धर्म गुगु धर्मत ... मार्गारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... मार्ग हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... मार्गाधिपति धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, त्रिनिगू आयतनं, त्रिच्यगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४९०. मध्यम धर्म गुगु धर्मत ... अनियत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४९१. उत्पन्न धर्म गुगु धर्मत ... अनुत्पन्न धर्म गुगु धर्मत ... उत्पाद धर्म गुगु धर्मत ... अतीत धर्म गुगु धर्मत ... अनागत धर्म गुगु धर्मत ... प्रत्युत्पन्न धर्म गुगु धर्मत ... आध्यात्मिक धर्म गुगु धर्मत ... बाहिर धर्म गुगु धर्मत ... सनिदर्शन सप्रटिघ धर्म गुगु धर्मत ... असनिदर्शन सप्रटिघ धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं, निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४९२. अतीतारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... अनागतारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... आध्यात्मिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... बाहिरिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४९३. प्रत्युत्पन्नारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... आध्यात्मिकबाहिकारम्मण धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं, झिनिगू आयतनं, झिनिगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, खुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५. निगूगु पुचःत (द्विक)

Dhamma.Digital

४९४. हेतु धर्म गुगु धर्मत ... सहेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व सहेतुक धर्म गुगु धर्मत ... सहेतुक व न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... हेतु व हेतु सम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... हेतुसम्प्रयुक्त न हेतु धर्म गुगु धर्मत ... न हेतु सहेतुक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजगू खः ।

४९५. अहेतुक धर्म गुगु धर्मत ... हेतुविप्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... न हेतु अहेतुक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

४९६. अप्रत्यय धर्मं गुगु धर्मत ... असंस्कृत धर्मं गुगु धर्मत ... सनिर्दशन धर्मं गुगु धर्मत ... सप्रटिघ धर्मं गुगु धर्मत ... रूप धर्मं गुगु धर्मत ... लोकोत्तरधर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४९७. लोकि (लौकिक) धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४९८. आस्रव धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव सम्प्रयुक्त धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव व सास्रव धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव व आस्रव सम्प्रयुक्त धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव सम्प्रयुक्त व न आस्रव धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

४९९. सास्रव धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव विप्रयुक्तगु धर्मं गुगु धर्मत ... सास्रव व न आस्रव धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव विप्रयुक्तगु सास्रव धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

५००. अनास्रव धर्मं गुगु धर्मत ... आस्रव विप्रयुक्तगु अनास्रव धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

५०१. संयोजन धर्मं गुगु धर्मत ... ग्रन्थ धर्मं गुगु धर्मत ... ओघ धर्मं गुगु धर्मत ... योग धर्मं गुगु धर्मत ... नीवरण धर्मं गुगु धर्मत ... परामर्श धर्मं गुगु धर्मत ... परामर्श सम्प्रयुक्त धर्मं गुगु धर्मत ... परामर्श व परामृष्ट धर्मं गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजूगु खः ।

५०२. परामृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... परामर्शविप्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... परामृष्ट व अपरामर्श धर्म गुगु धर्मत ... परामर्शविप्रयुक्त परामृष्ट धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५०३. अपरामृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... परामर्शविप्रयुक्त अपरामृष्ट धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५०४. सारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... चित्त (मन) धर्म गुगु धर्मत ... चेतसिक धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टज सहजात धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्टजानुपरिवर्त धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक छगू स्कन्धं झिंछगू आयतनं, झिंछगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? प्यंगू स्कन्धं, छगू आयतनं, न्हेगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५०५. अनारम्मण धर्म गुगु धर्मत ... चित्त विप्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... चित्तसंसृष्ट धर्म गुगु धर्मत ... उपाद धर्म गुगु धर्मत ... अनुपादिन्न धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५०६. उपादिन्न धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, स्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिंन्यागू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५०७. उपादान धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेशसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व संक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... संक्लिष्ट व न क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश व क्लेशसम्प्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... क्लेशसम्प्रयुक्त व न क्लेश धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं झिंनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजगू खः ।

५०८. संक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... असक्लिष्ट धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश विप्रयुक्त धर्म गुगु धर्मत ... संक्लेशिक व न क्लेश धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश विप्रयुक्त संक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५०९. असंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत ... क्लेश विप्रयुक्त असंक्लेशिक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५१०. दर्शनं प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं त्रिनिगू आयतनं, त्रिच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजगू खः ।

५११. न दर्शनं प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... न भावनां प्रहातव्य धर्म गुगु धर्मत ... न दर्शनं प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत ... न भावनां प्रहातव्य हेतुक धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? छगू स्कन्धं, त्रिगू आयतनं, त्रिखुगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५१२. सवितर्क धर्म गुगु धर्मत ... सविचार धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं त्रिनिगू आयतनं, त्रिन्हेगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, छगू धातुं संग्रह मजगू खः ।

५१३. सप्रीतिक धर्म गुगु धर्मत ... प्रीतिसहगत धर्म गुगु धर्मत ... सुखसहगत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं त्रिनिगू आयतनं, त्रिच्यागू धातुं संग्रह जगू खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजगू खः ? न छुं न स्कन्धं, न छुं न आयतनं, न छुं न धातुं संग्रह मजगू खः ।

५१४. उपेक्षासहगत धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं त्रिनिगू आयतनं, त्रिस्वंगू धातुं संग्रह जगू खः । (अले)

ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

५१५. कामावचर धर्म गुगु धर्मत ... परियापन्न धर्म गुगु धर्मत ... सउत्तर धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह मजूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

५१६. न कामावचर धर्म गुगु धर्मत ... अपरियापन्न धर्म गुगु धर्मत ... अनुत्तर धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, च्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

५१७. रूपावचर धर्म गुगु धर्मत ... अरूपाचर धर्म गुगु धर्मत ... निर्याणिक धर्म गुगु धर्मत ... नियत धर्म गुगु धर्मत ... शरण धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, ... इपिं धर्मत असंस्कृत स्कन्ध बाहेक न्यागू स्कन्धं झिनिगू आयतनं, झिंच्यागू धातुं संग्रह मजूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? न छुं नं स्कन्धं, न छुं नं आयतनं, न छुं नं धातुं संग्रह मजूगु खः ।

५१८. न रूपावचर धर्म गुगु धर्मत ... न अरूपाचर धर्म गुगु धर्मत ... अनिर्याणिक धर्म गुगु धर्मत ... अनियत धर्म गुगु धर्मत ... अरण धर्म गुगु धर्मत विप्रयुक्तगु खः, इपिं धर्मत ग्वःगु स्कन्धं ग्वःगु आयतनं, ग्वःगु धातुं संग्रह मजूगु खः ? इपिं धर्मत प्यंगू स्कन्धं निगू आयतनं, निगू धातुं संग्रह मजूगु खः । (अले) ग्वःगुलिं संग्रह मजूगु खः ? छगू स्कन्धं, झिगू आयतनं, झिखुगू धातुं संग्रह मजूगु खः ।

धर्मायतन, धर्मधातु, अथे हे जीवित व नामरूप,
षडायतन, जन्म जरा मृत्यु, निगू स्वंगुगुली दइमखु ।
प्रथमान्तरय् न्हेगू व अपरान्त पुचलय् झिगू,
च्चय् झिप्यंगू व खुगू, थथे थुपिं जम्मा पीन्हेगू धर्मत
समुच्छेदय् दइमखु, मोघ प्रश्नं नं ।

विप्रयुक्तं संगृहीत व अ-संगृहीत पद निर्देश झिप्यंगू क्वचाल ।

धातुकथा प्रकरण क्वचाल ।

सन्दर्भ-ग्रन्थ

भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर(सं.), *धातुकथा*, काङ्गुएन छान् इन्स्टिट्यूट, टाइवान्, बु. सं. २५४५
 भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर (सं.), *परमत्थकथा (अभिधम्म-अट्टकथा)*, काङ्गुएन छान् इन्स्टिट्यूट,
 टाइवान्, बु. सं. २५४५

विपश्यना विशोधन विन्यास, *धातुकथा*, इगतपुरी ई. सं. १९९८

भदन्त आनन्द कौसल्यान, *पालि-हिन्दी कोष*, राजकमल, ई.सं. १९७५

नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, *नेपाली बृहत् शब्दकोश*, कमलादी काठमाडौं, वि. सं. २०६९

वामन शिवराम आष्टे, *संस्कृत-हिन्दी कोश*, मोतीलाल बनारसीदास, नई दिल्ली, ई, सं. २००१

भदन्त आनन्द कौसल्यान, *मोगल्लान-व्याकरण*, वि. वै. शो. संस्थान, होशिआरपुर, १९६५

डा. रामअवध पाण्डेय, *पालि-व्याकरण*, मोतीलाल बनारसीदास, दिल्ली, ई. सं. २०११

U Narada, *Discourse on Elements*, The Pali Text Society's, 1977

T. W. RHYDS DAVIDS, *Pali-English Dictionary*, The Pali Text Society's, 1921-1925 A. D.

A. P. BUDDHADATTA MAHATHERA, *Concise Pali-English Dictionary*, U. Chandradasa De Silva, Colombo, 1968 A.D.

Aggavamsa, Helmer Smith, Saddaniti-Dhatumala, lund, C.W.K. Gleerup 1979

U. Silananda, U. Nandisena, *Pali Roots in Saddaniti*, Half Moon Bay, CA, USA, 2002

G. P. MALALASEKERA, *Dictionary of Pali Proper Names*, Oriental Books Reprints Co, 1937 A. D.

अनुवादकया सम्पादित तथा प्रकाशित पालि त्रिपिटक व अर्थकया ग्रन्थत :

सुत्तन्तपिटक : १. दीघनिकायो २. मज्झिमनिकायो ३. संयुत्तनिकायो ४. अङ्गुत्तरनिकायो ५. खुदकनिकायो:

१. खुदकपाठ २. धम्मपद ३. उदान ४. इतियुत्तक ५. सुत्तनिपात ६. विमानवत्थु ७. पेतवत्थु

८. धेरगाथा ९. धेरीगाथा १०. जातक ११. निदेस १२. पटिसम्भिदामग्ग १३. अपदान १४. बुद्धवंस

१५. चरियापिटक १६. मिलिन्दपञ्चा १७. नेत्तिप्पकरण १८. पेटकोपदेस

विनयपिटक : १. पाराजिका २. पाचिच्चिय ३. महावग्ग ४. चुल्लवग्ग ५. परिवार

अभिधम्मपिटक : १. धम्मसङ्गणी २. विभङ्ग ३. धातुकथा ४. पुगालपञ्जति ५. कथावत्थु ६. जमक ७. पट्टान

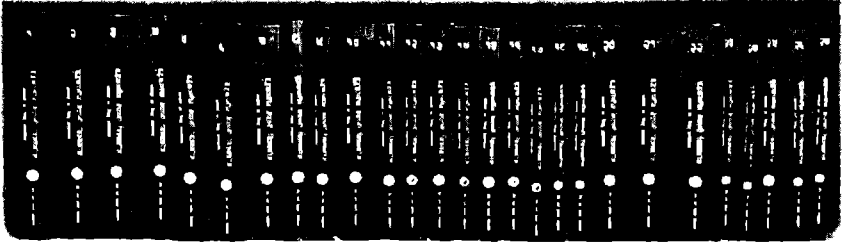
सुत्तन्तपिटक अट्टकथा : १. सुमङ्गलविलासिनी (दीघनिकाय-अट्टकथा) २. पज्वसूदनी (मज्झिमनिकाय-अट्टकथा) ३. सारत्थप्पकासिनी (संयुत्तनिकाय-अट्टकथा) ४. मनोरथपूर्णी (अङ्गुत्तरनिकाय-अट्टकथा) ५. धम्मपद-अट्टकथा ६. जातक-अट्टकथा ७. खुदकपाठ-अट्टकथा ८. सुत्तनिपात-अट्टकथा ९. अपदान-अट्टकथा १०. मधुरत्थविलासिनी (बुद्धवंस-अट्टकथा) ११. नेत्तिप्पकरणअट्टकथा १२. इतियुत्तकअट्टकथा १३. उदानअट्टकथा १४. चरियापिटकअट्टकथा १५. धेरकथअट्टकथा १६. धेरीकथअट्टकथा १७. विमलविलासिनी (विमानवत्थु-अट्टकथा) १८. विमलविलासिनी (पेतवत्थु-अट्टकथा)

विनयपिटकअट्टकथा : समन्तासादिका (विनय-अट्टकथा) २. कङ्कावितरणी

अभिधम्मपिटकअट्टकथा : १. परमत्थकथा (अभिधम्म-अट्टकथा), २. अभिधम्मावतारो, ३. सच्चसङ्केप ४. मोहविच्छेदनी ५. अभिधम्मत्थसङ्गह ६. परमत्थविनिच्छेद ७. नामरूपपरिच्छेद ८. अभिधम्मत्थसङ्गहसस्तीका

पालिभासा : १. कच्चायन-व्याकरण २. मोगलान-व्याकरण ३. सुबोधालङ्कार ४. वुत्तोदय ५.

अभिधानप्पदीपिका ६. सहनीत्तिप्पकरण

के तपाईंले प्राप्त गरी सक्नु भएको छ ?

आचार्य डा. अमृतानन्द महानायकद्वारा नेपालीमा अनूदित पुरै बुद्धकालीन ग्रन्थहरूको अतिरिक्त बुद्ध जीवनी तथा संक्षिप्त बुद्ध शासनको इतिहाससम्म बुद्धकालीन नेपाली विश्वकोशको आवरणमा अब पुरै सेट बजारमा उपलब्ध भएको छ ।

यी २७ वटा ग्रन्थहरूबाट तपाईं एवं तपाईंका परिवार र मित्रजनलाई

१. भगवान् बुद्ध र धम्मसंग प्रत्यक्ष परिचय पाउन
२. धर्मको मूल ग्रन्थ त्रिपिटकसित परिचय पाउन
३. बुद्धकालीन पात्रहरू र परिवेशसितको परिचय पाउन
४. धर्मको कुरोमा आत्मनिभर रहन

५. गुरु भन्ते र गुरुमांहरूलाई विहारमा प्रवचन गराउनका साथै मार्ग फल लाभी हुनको निमित्त यी ग्रन्थहरू आ-आफ्ना घरमा संग्रह गर्नु/गराउनु होला । यो सुनौलो अवसर सदुपायोग गर्नु होला ।

सम्पर्क स्थान : -

१. भिक्षु धर्ममूर्ति महास्थविर, स्वयम्भू, १८४१२७७८६०
२. भिक्षु कोण्डण्य, बुद्ध विहार, प्रदर्शनी मार्ग, १८५१०४६१८८
३. भिक्षु बोधिज्ञान, विश्वशान्ति विहार, १८५११६७५२५
४. भिक्षु ज्ञानेन्द्र, बुटवल, १८०४४५१३९८
५. प्रकाशक: वीर-पूर्ण पुस्तक संग्रहालय, ललितपुर, १८४१२१७४२९

भिक्षु धर्मगुप्त महास्थविर

जन्म : वि.सं. २०२१ बैशाख ११ गते
उपसम्पदा दीक्षा : वि.सं. २०४२ ज्येष्ठ ५ गते
शिक्षा : M.A. (History & Philology)
National Cheng Kong University

- संलग्न संस्थाहरू
- ◆ महासचिव - लुम्बिनी थेरवाद बुद्धिष्ट एकेडेमी
  - ◆ विहार प्रमुख - बौद्ध जन विहार, सुनाकोठी
- प्रकाशित ग्रन्थहरू
- ◆ भिम्ह बोधिसत्वपिं
  - ◆ पुगलपञ्जति
  - ◆ अभिधर्मार्थ संग्रह (नेवारी)
  - ◆ धातुविवण्णक प्रेतया खँ
  - ◆ संगायन पाठ
  - ◆ त्रिपिटक व अट्टकथा (लाइब्रेरी कपि)
  - ◆ उमङ्गजातक
  - ◆ सामावती
  - ◆ अभिधर्मार्थसंग्रह (नेपाली)
  - ◆ महापरित्तपालि
  - ◆ धम्मपद-अट्टकथा (नेपाल भाषा)
  - ◆ न्हू सिद्धान्त पालि
- प्रकाशन्मुख ग्रन्थहरू ◆ पट्टान